

Upravištvo, Ljubljana, Knafljeva 3
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodnih Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Sirosmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Rooseveltov evropski opazovalec

Med najpomembnejše diplomatske pobude po izbruhu sedanje vojne smemo nedvomno šteti najnovejšo pobudo predsednika Zedinjenih držav Roosevelt, da bo v kratkem na njegovo željo odotoval v Evropo državni podtajnik Sumner Welles, ki bo imel nalogo da zbere na svojem potovanju neposredne informacije o položaju v Evropi Wellesu je v ta namen že v naprej določena pot: Rim—Berlin—Pariz—London. Namen tega nepričakovane ameriškega poseta v Evropi je izrazito informativnega značaja, kakor to izrecno poudarja uradno sporočilo o obisku, ki opozarja obenem, da Welles »ne bo pooblaščen za postavljanje predlogov ali sprejemanje kakršnihkoli obveznosti v imenu vlade Zedinjenih severnoameriških držav«. Izjave, ki mu bodo na njegovi poti dane, bodo »strogo zaupne« in bosta o njih obveščena samo Roosevelt in državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull. Sumner Welles se bo vkrcal za Evropo 17. m. Z njim bo potoval tudi Rooseveltov posebni delegat pri Vatikanu Miron Taylor.

Iz teh obvestil za javnost bi se torej moglo zaključiti, da prihaja Sumner Welles v Evropo kot Rooseveltov opazovalec, ki se bo zadovoljil z zbiranjem neposrednih informacij o položaju v starem svetu ne da bi prinašal s seboj kake konkretne Rooseveltove načrte ali pobude. Informativni značaj Wellesove misije poudarja zlasti na zapadu, kjer označujejo sleherni drugačno tolmačenje Rooseveltovih namer za netočno Roosevelt je že v svoji božični poslanici papežu Piju XII. poudaril, da bi »v sedanjem položaju nihče ne mogel tvegati posredovalnega poskusa za ustavitve uničevanja in obnovo sveta.« Razmere se od tedaj v ničemer niso spremenile. Zato bi po pisanju pariškega »Tempsa« vsak čeprav samo posredni poskus »posredovanja ali vmešavanja v sedanjo vojno v kakršnikoli obliki... bil neprimeren v sedanjem trenutku«. Na podobno stališče so se postavili tudi v Londonu.

Verjetno je, da je zapad zavzel tako jasno in odločno stališče glede Wellesove misije tudi zato, ker je ameriški državnik za zunanje zadeve Cordell Hull izjavil te dni, da je vlada Zedinjenih držav stopila v stike z vladami različnih nevtralnih držav zaradi razgovorov »o vzpostavitvi svetovnega mira na svetih in trajnih osnovah«. Ti razgovori se po Hullovi izjavi vodijo neposredno po diplomatski poti in bi se mogli v nadaljnjem razvoju razširiti na vse nevtralne države. Zanimivo je, da je angleško zunanje ministrstvo tudi k tej Hullovi izjavi podalo zelo odločno pojasnilo o stališču obeh zapadnih velešil. Zastopnik Foreign Office je namreč izjavil dobesedno: »Angleška in francoska vlada sta jasno razločili pogoje, pod katerimi sta privraveli sovražnosti ustaviti. Prav tako sta obrazložili tudi načela, za katera se borita. Ta načela so ameriški ljudstvu gotovo prav tako razumljiva kakor evropskim demokratam, ki so radi njih obrambe zgrabile za orožje.«

Bilo bi seveda napačno, ako bi to odločno stališče obeh zapadnih velešil glede morebitnih novih poskusov za vzpostavitev miru smatrali za slabo znamenje ali slab začetek Wellesove misije. Angleži in Francozi nasprotno ne prikrivajo zadoščenja, da bodo mogli Rooseveltovega opazovalca neposredno informirati o skupnem stališču. Odbili pa so misel na kompromise očitno zato, da bi taki poskusi ne prišli z druge strani, ne da bi ta v naprej vedela za pogoje pomirjenja, pri katerih London in Pariz vztrajata. Končno je vzbudila pozornost zapada tudi vest, da namerava Washington poslati v Evropo posebno komisijo strokovnjakov, ki naj bi proučila organizacijo trgovine z nevtralnimi in znabiti tudi z obema vojnima taboroma.

Vse te tri pobude kažejo izredno diplomatsko aktivnost Washingtona v najnovejšem razvoju evropske vojne. Da ne bi glede ameriških namer nastal kak dvom, je že Roosevelt sam poskrbel za to, da je Wellesovi misiji postavil gori navedene meje. Toda glede na časovno povezanost omenjenih treh pobud je samo to sebi nastalo vprašanje, ali ne gre tudi za povezanost samih akcij. Poročila iz Amerike zatrdujejo, da so te domneve napačne. Vsaka izmed navedenih pobud je na svojem področju povsem samostojna in z drugimi nepovezana, čeprav se razvija vzporedno z njimi. Roosevelt se po teh zatrditvah zaveda težkoč, ki bi nastale, ako bi se navedene tri akcije medsebojno prepletale. Končni njegov namen je samo ta, da si kolikor mogoče nenasledno preskrbi vse elemente za pravilno presojo evropskega položaja, ker bo očitno od tega odvisno nadaljnje za držanje Zedinjenih držav v sedanjem konfliktu.

Okrog Wellesove misije

Mirovna akcija predsednika Roosevelt'a je še vedno predmet splošne pozornosti v Evropi, čeprav ne pričakujejo od nje nobenega uspeha

London, 11. febr. j. (RSV) V angleških diplomatskih krogih sodijo, da ima Rooseveltov odposlanec Welles naloge mnogo bolj dalekosežne važnosti, kakor pa se skuša to prikazati s strani ameriških službenih krogov. Navzlic ameriškim službenim pojasnilom k Wellesovemu potovanju in navzlic tolmačenjem, ki jih dajejo v Ameriki razgovorom ameriške vlade z zastopniki nekaterih nevtralnih držav, so v angleških diplomatskih krogih prepričani, da so ti razgovori v neposrednem stiku z Wellesovim potovanjem ter v službi mirovnega posredovanja. Čeprav novi Rooseveltovi ukrepi še ne pomenijo predložitve kakih konkretnih mirovniških predlogov Zedinjenih držav — tako pravijo v merodajnih angleških krogih — je vendar mir poglavitni cilj, dasi »morda šele v daljši bodočnosti. Angleški politični krogi poudarjajo, da bo ameriški odposlanec opazil v Angliji in Franciji trdno odločnost, stati na braniku proti vsakemu nanaču — ne morda samo proti napadu Nemčije, marveč proti napadu poljubne vrste in od poljubne strani. Prav tako bo ameriški odposlanec tudi videl, da sta Anglija in Francija na to svojo nalogo danes bolje pripravljene kakor kadarkoli poprej.

Vprašanje pomoči Finski

Angleški diplomatski krogi hkrati izjavljajo, da sta Anglija in Francija pripravljene proučevati z zastopstvom Zedinjenih držav vse možnosti in sredstva, da bi se nudila Finski čim prej pomoč, v kolikor seveda se morejo Zedinjene države v to pomoč angažirati glede na svojo nevtralnost. Pomoč Finski bi morala biti po svojem času Chamberlainovem konceptu ne samo materialna, ampak tudi pomoč s prostovoljci, ki bi jih zavezniški državi poslali na Finsko.

Anglija in Francija se zavedata, da bi Sovjetska unija lahko na tako pomoč zapadnih velešil neprijetno reagirala in hotela morda ustvariti komplikacije zlasti na bližnjem vzhodu. Anglija in Francija sta s tem računali in sta že ukrenili vse potrebno tudi za tak primer.

Navzlic temu, da je beograjska konferenca Balkanske zveze pokazala trdno odločnost balkanskih držav, braniti svoje interese, in navzlic temu, da pomenijo sklepi beograjske konference, skoraj bi se lahko reklo, azvezo o medsebojni pomoči balkanskih držav, bi bili vendar tudi zapadni sili bolj ko kdaj poprej pripravljene tem državam nuditi materialna sredstva za obrambo njih nevtralnosti.

Kaj rše angleški tisk

London, 12. febr. s. (Reuter). Vsi današnji angleški listi se ponovno bavijo z bližnjo Wellesovo misijo v Evropi kakor tudi s pogajanjimi ameriške vlade z nevtralnimi državami za skupno akcijo. Vsi listi pozdravljajo Rooseveltovo iniciativo, toda z gotovimi pridržki. »Times« pravi, da je seveda bistveno boljše dobiti informacije o položaju od enega nego od več zastopnikov Welles bo dobil od angleške vlade vsako možno pomoč, ker se zavezniški zavedajo, da more nepristranski studij dejstev še bolj pokazati pravičnost njihove stvari, nego vsak drugi zagovornik.

Tudi »Manchester Guardian« pozdravlja Rooseveltovo iniciativo, poudarja pa obenem, da ni nobenega razloga misliti, da pomeni ta iniciativa željo Roosevelta za posredovanje v sedanjem oboroženem konfliktu Nobenega znaka ni da bi ameriška vlada mislila, da bi tako posredovanje prav v sedanjem položaju moglo kaj koristiti. Predsednik Roosevelt sam je o priliki poudaril, da so sicer Zedinjene države izven vojne, da pa žele podpirati sklenitev takega mira, ki bi pomagal odstraniti mednarodne zapletitve.

»Daily Telegraph« naglašča, da se je predsednik Roosevelt ponovno izrazil proti oblasti sile v mednarodnih odnosih in podkrepljuje svoje mnenje z mnogimi citati Rooseveltovih izjav. Kakor Anglija in Francija, se mora tudi Roosevelt zavedati, da gre za velika vprašanje v sedanjem oboroženem konfliktu, za vprašanje v katerih ne more biti kompromisa.

»News Chronicle« se bavi tudi z ameriškim apalom na nevtralne države zaradi skupne akcije. Pravi, da je treba pozdraviti, da bi one države, ki niso v vojni, skup-

Nihče ne dvomi, da bodo rezultati teh ameriških diplomatskih akcij za nadaljnji potek dogodkov v Evropi odločilnega pomena. Zato se že sedaj slišijo ponekod glasovi, da spominja Wellesova misija v Evropi na podobno misijo ameriškega polkovnika Edwarda Housa v zadnji svetovni vojni. Tedanji predsednik Wilson se je po Housovih informacijah odločil za vstop Amerike v vojno. Razlika med tedanjim Housom in sedanjim Wellesom misijo bi bila samo v tem, da bi Wellesovim evropskim informacijam mogla slediti v prvi vrsti velika mirovna akcija Zedinjenih držav, ako bi le bilo zanj dovolj pozitivnih elementov. Skupščini se v tem pogledu v kakršnakoli uganjanja, je seveda preuranjeno. Zanimivo pa je, da tudi v Berlinu z Rooseveltovo akcijo niso nezadovoljni. Dasi v nemških krogih niso prezrli, da je Roosevelt izločil iz Wellesovega potovalnega programa Rusijo.

no mislile in delale skupne načrte. Če se Zedinjenim državam posreči, da organizirajo konstruktivna prizadevanja že med gremenjem topov, bodo s tem opravile bistveno delo za civilizacijo.

Rimska mnenja

Rim, 12. febr. o. Italijanski listi se še vedno obširno bavijo z misijo Wellesa in naglašajo, da ni nobenega dvoma, da želi ameriška vlada na ta način dobiti točen in podroben pregled o sedanjem položaju v Evropi. Že pred božičem je Roosevelt pozval ameriške poslanike iz glavnih evropskih prestolnic na poročanje v Washington, vendar pa izgleda, da ta poročila niso bila dovoljna za nepristransko in pravilno oceno splošnega položaja v Evropi. Zaradi tega je sedaj Roosevelt, kakor to tolmačijo službeni krogi v Washingtonu, poveril to misijo Wellesu, ker smatra za potrebno, da s primerno anketo v Rimu in prestolnicah evropskih vojskujočih se držav prouči točnost diplomatskih poročil.

V Rimu so mnenja, da Roosevelt ne bi poveril Wellesu tako važne naloge, če ne bi bilo izgledov, da bo ta anketa koristna. Zato smatrajo, da je najbrže ameriška diplomacija v poslednjih dveh mesecih doznala dejstva, ki so sicer šušli javnosti neznana, ki pa bi mogla služiti kot koristen element pri novi akciji za obnovo mira. Dopisniki italijanskih listov iz Pariza in Londona naglašajo, da gledata Anglija in Francija popolnoma mirno na to akcijo Roosevelta. Ker je stališče zaveznikov v Ameriki dobro znano, smatrajo, da bo obisk Wellesa v Parizu in Londonu zgolj formalnega značaja. Glavna naloga Wellesa bo po mnenju teh krogov, da podrobno

prouče razpoloženje v Berlinu in možnost sistematizacije akcije za novo mirovno pobudo, pri kateri naj bi igral Rim glavno vlogo.

Razgovor med Hitlerjem in Mussolinijem

Rim, 12. febr. s. (Reuter). Nemčija še vedno ni dala oficijelne pojasnila o svojem stališču k misiji ameriškega državnega podtajnika Wellesa v Evropi, pač pa sta ima danes kacekar Hitler in ministrski predsednik Mussolini o tem predmetu daljši telefonski razgovor.

Ugibanja o namenih Rooseveltove akcije

Washington, 12. febr. j. (United Press). V vsej ameriški javnosti vlada še zmerom velikansko zanimanje za nove ukrepe predsednika Roosevelta, katerih namen je proučiti možnosti, pod katerimi bi se v Evropi lahko pričeli mirovni razgovori. To zanimanje ameriške javnosti se izraža v vseh možnih spekulativnih tolmačenjih naloge, ki je bila poverjena v Evropo odnaločima Rooseveltovima odposlancema. V merodajnih ameriških krogih zatrdjujejo, da je bil poglavitni moment, ki je privedel Roosevelta k njegovemu posredovalnemu koraku, spoznanje, da bo evropska vojna zahtevala ogromne žrtve ne glede na tabore v katere so se oziroma bi se še opredelile posamezne države.

Razen tega bi hotel Roosevelt kakor tudi v poučenih ameriških krogih preprečiti morebitni obumni poskus Nemčije, da naglo izsilijo odločitev, ako noče izgubiti

poslednjih izgledov na uspeh. Tak akt Nemčije bi po mnenju ameriških krogov prinesel silno gorja ne samo vojskujočim se državam, ampak v enaki meri tudi nevtralcem.

Mnenje merodajnih ameriških krogov je, da velja Roosevelt danes ne samo za duhovnega voditelja demokracij, marveč se prav tako smatra za zagovornika in branitelja nevtralcov, ki bodo morali po ameriški koncepciji iztrati po končani vojni važno vlogo v izgradnji novega mira. Isti krogi pripominjajo, da je s svojimi ukrepi hotel predsednik Roosevelt opomniti Ameriko, kakor tudi vse ostali svet, da je odločen ohraniti Zedinjenim državam njih sedanjih vplivnih položaj v mednarodnih aferah in v času, ko se tudi z drugih strani čuje o mirovniških načrtih, ohraniti Zedinjenim državam prvenstvo v mirovniških posredovanjih.

V poučenih krogih trdijo, da hoče zaenkrat Roosevelt samo natančneje pregledati o tem, kako mislijo o možnosti sklenitve mira nevtralne države in kako sodijo o tem vojskujoče se države. Skratka, kakšne ideje imajo v Evropi o bodočem miru, prav tako kakor o ureditvi gospodarskih vprašanj ter o razorožitvi, ki so z njim v neposredni zvezi.

Kaj pravi Moskva

Moskva, 12. febr. s. (Reuter). Sovjetski listi so danes orvici omenili sobotni govor predsednika Roosevelta, v katerem je napadel sovjetsko Rusijo zaradi njene akcije proti Finski. Listi pa ne objavljajo besedila Rooseveltove izjave, temveč samo neugodne kritike nekaterih sovjetskih listov o njej.

Nemško-sovjetska trgovinska pogodba

Pogodba temelji na kompenzacijskem načelu in je bila podpisana v nedeljo v Moskvi

Moskva, 12. febr. s. (Reuter). Po zanesljivih informacijah so bila nemško-sovjetska trgovinska pogajanja končno zaključena in je pričakovati nocoj ali jutri objave trgovinske pogodbe. Pogodba temelji baje na načelu direktne izmenjave blaga. Posebna določila ne bodo objavljena. Sovjetska Rusija je torej ponudila od svoje prvotne zahteve za plačilo blaga v denarju.

Moskva, 12. febr. s. (Tas). Zvečer je bil objavljen naslednji uradni komunikat:

Dne 11. februarja je bil v Moskvi po uspešnem zaključku pogajanj podpisan gospodarski sporazum med sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Ta sporazum odzrača želji obeh držav po povečanju gospodarskega prometa, izraženi v dveh č. dne 28. septembra leta 1939, ki sta jih izmenjala predsednik sveta komisarijev Molotov in nemški zunanji minister Ribbentrop. Gospodarski sporazum določa, da se izvoz blaga iz Sovjetske Rusije v Nemčijo kompenzira z uvozom nemških industrijskih izdelkov. Blagovni promet med obeh državama naj doseže že v prvem letu največje stanje časa pred svetovno vojno, predvideno pa je njegovo nadaljnje razširjenje.

Sporazum so podpisali za sovjetsko vlado komisar za zunanjo trgovino Mikolaj in trgovinski zastopnik v Berlinu Babalin.

za nemško vlado pa posebni pooblaščenec dr. Ritter in predsednik nemške gospodarske delegacije v Moskvi dr. Schnurre.

London, 12. febr. s. (Reuter). Po poročilih iz Berlina je bil med nemško in sovjetsko vlado sklenjen sporazum na podlagi katerega bodo med 18. februarjem in 1. marcem vsi Ukrajinci in Belorusi iz nemškega dela Poljske preseljeni v sovjetski del S. seboj smejo vzeti samo prav malo prtljage vse ostalo imetje pa bo popisano in bo glede povračila škode dosežen poseben sporazum.

Potrošnja petroleja v Nemčiji

Rim, 12. febr. o. Listi objavljajo uradne podatke o potrošnji petroleja v Nemčiji. Nemške rezerve znašajo trenutno 28 milijonov sodov petroleja. Letna potrošnja Nemčije pri upoštevanju povečanih potreb zaradi vojne znaša 89 milijonov sodov. De tega petroleja dobiva Nemčija sedaj iz Galicije, nekaj pa ga izdela doma iz premoga in drugih surovin. Iz Rumunije uvaža letno 33 milijonov sodov in prav toliko upa dobiti iz Sovjetske Rusije. Na ta način bi bila krita vsa nemška potreba. Uvoz iz Rusije je za enkrat še neurejen, prav tako pa so velike težkoče pri uvozu iz Rumunije.

Sovjetski pritisk na Mannerheimovi črti

Finske čete se še krepko drže na vseh utrjenih postojankah — Moskva pošilja neprestano nove čete

Stockholm, 12. febr. j. (Havas). Sovjetsko vojno poveljstvo je zmerom v velikanski meri zbiralo svoje bojne enice za akcije na kopnem in v zraku, ki bodo v naslednjih dneh poslale proti Mannerheimovi črti. Na finski utrbeni črti na odseku pri Summi ter dalje proti vzhodu proti reki Tajpale se nadaljujejo sovjetski napadi z nezmanjšano silo. Pehota neprestano napada v spremstvu vsakovrstnih oklopnih motornih vozil. Napade podpira artilerija, ki pa ni osredotočila svoje akcije samo na omenjene odseke, kjer napada pehota in motorizirane čete, ampak obsepa s silnim ognjem vso finsko utrbeno črto na Karelski ožini. Sovjetsko letalstvo neprenehoma bombardira zaledje Mannerheimove črte ter finska oporišča v notranjosti dežele. Tuji vojaški opazovalci so prepričani, da hoče sovjetsko vojno poveljstvo za vsako ceno prebiti Mannerheimovo črto še pred 23. februarjem, ko bo proslavila Sovjetska unija obletnico ustanovitve rdeče armade. Finsko vojno poveljstvo zatrdjuje, da so bile večerj finske čete še na vseh utrjenih postojankah Mannerheimove črte ter da je sovjetsko vojno poveljstvo o zavzetju 16 utrbenih točk neresnično.

Boji pred Mannerheimovo črto so se večerj nadaljevali z vso silovitostjo ter si po zatrevanju tujih vojaških opazovalcev trenutno še ni mogoče ustvariti pregleda, kakšen je rezultat večerjajših sovjetskih napadov.

Helsinki, 12. febr. s. (Reuter). Sovjetski napadi na Karelski zemeljski ožini, zlasti pri Summi, se kljub velikim izgubam nadaljujejo z vedno večjo srditostjo. Računajo, da je v akciji več sovjetskih divizij.

Sovjetske čete se poslužujejo zopet novega orožja: jeklenega oklepa, ki je nekako 60 cm visok ter ga vojaki potiskajo kakor nekakšen snežni plug pred seboj. Izza oklepa streljajo sovjetski vojaki s puškami in strojnicami. Finske čete so pred svojimi utrjenimi postojankami zajele in uničile več takih oklepov.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. febr. AA. (Fin. tel. ag.). Finsko vojno poročilo pravi, da so se sovjetski napadi na Karelski ožini, nadaljevali. Najhujši napad je bil vzhodno od Summe pri Tajpali. Vsi napadi so bili odbiti. Severozahodno od Ladoškega jezera je bila uničena ena sovjetska kolona, v kateri je bilo 70 vozil. Na kopnem je trajal živahen ogenj sovjetskih topov. Napadov pehote ni bilo. Pri Ajtojokiju so finske čete odbile sovjetski oddelek, ki je izvršil napad. Finske letalske sile so izvedle ogledniške polete kakor tudi bombne napade v ozadju sovjetskega bojišča, sovjetska letala pa so bombardirala na bojiščih. Po potrjenih vesteh sta bili zbiti večerj dve sovjetski letali.

Moskva, 12. februarja. AA. (Havas). Sporočilo vrhovnega poveljstva leningradskega vojnega okrožja od 11. februarja pravi:

Ogledniška delavnost. Tu pa tam topniško streljanje. Severno od Ladoškega jezera je bilo nekaj prask med pehotnimi oddelki. Na Karelski ožini se je razvil topniški dvoboj. Prav tako je prišlo do spopada med pehotnimi oddelki. Sovražnik je bil povsod zavrnjen. Sovjetske čete zavzele 16 utrdb, opremljenih s topništvom, med njimi 8 popolnoma betoniranih. Sovjetsko vojno letalstvo je izvedlo več ogledniških poletov in bombardiranj.

Moč sovjetske vojske na Karelski ožini

Stockholm, 12. febr. j. (Havas). Švedski vojni opazovalci poročajo iz zanesljivih virov naslednje podrobnosti o moči sovjetske armade, ki operira, oziroma ki bo v prihodnjih dneh pričela operirati na Karelski ožini. Središče sovjetske vojske sile na tem bojišču predstavlja sovjetska 7. armada, pod poveljstvom generala Mereschkova, ki je sestavljena iz treh armadnih zborov, ki jih tvori v celoti 12 pehotnih divizij, 4 brigade težkih tankov ter 3 oddelki lažjih motornih oklopnih vozil. Topništvo je bilo pri vsaki diviziji ojačeno z dodelitvijo 18 topov kalibra 24 cm ter tremi pomorskimi dalekostrelnimi topovi, montiranimi na železniških vozovih. V celoti ima 7. armada ca. 300.000 mož ter približno 1000 tankov.

Tuji vojaški opazovalci pripominjajo, da bi se maršal Mannerheim pritiska na Karelski ožini najlažje osvojeval z močno protiofenzivo na kakem drugem frontnem odseku, česar pa maršal Mannerheim zaradi nezadostnega števila razpoložljivih čet ne more tvegati. Zaradi tega se morajo finske čete omejevat z gol na manjše protisunke, s katerimi skušajo zavirati sovjetski pritisk.

Obstreljevanje Viborga

Helsinki, 12. febr. j. (Havas). Snoci so pričeli Rusi s svojimi težkimi daljnostrelnimi topovi obstreljevanje Viborga. Granate so med drugim zadele tudi mestno električno centralo ter jo poškodovale. Ponoči je bila škoda v elektrarni spet popravljena.

V maju 50.000 prostovoljcev

London, 12. febr. j. (Reuter). Kakor poročata vojska poročevalca angleških listov »Yorkshire Post« in »Leeds Mercury«, bo meseca maja ali pa morda nekoliko kasneje na Finskem že 50.000 prostovoljcev iz raznih držav. Položaj za Sovjetsko unijo bo postal po mnenju obeh listov tedaj še težavnejši. Ako bi se temu pridružil še intervencija obeh zavezniških držav na korist Finski, potem bi to nedvomno dovedlo do sklenitve nemško-sovjetskega vojaškega pakta. Po mnenju angleških listov bi se v tem primeru glavna evropska vojna arena premaknila z zapadne fronte na sever Evrope.

Ruen, 12. febr. j. (Havas). Danes je iztukašnje francoskega pristanišča odpovala na Finsko 150 madžarskih prostovoljcev. Madžari so odšli na finska bojišča v popolni opremljeni.

Položaj v Španiji

London, 12. febr. j. »Sunday Times« poročajo v zvezi z angleško-španskimi odnosi, da položaj na Španskem še vedno ni razčiščen. Nasprotstva med fašisti in monarhisti so se v zadnjem času zelo poostri-la. Sprčo resnega položaja je general Franco sklical izredno sejo vlade, vendar pa je notranji ministri odklonil udeležbo na seji.

Prihod novozelandskih in avstralskih čet v Egipt

Posebna poslanica kralja Jurija, pozdravni govor ministra za dominione Edena

Kairo, 12. febr. s. (Reuter). V luko Suez je dospelo danes brodogoj velikih potniških parnikov, ki so pripeljali več tisoč mož avstralske in novozelandske ekspedicijske vojske. Brodogoj je prevozilo v spremstvu angleških vojnih ladij brez vsakega incidenta razdaljo 16.000 km iz Avstralije, oziroma Nove Zelandije. Je to eden največjih vojaških transportnih konvojev, kar jih pozna moderna zgodovina. Avstralske in novozelandske čete bodo priključene zavezniki armadi na Bliznjem vzhodu.

V Suezu je čete pozdravil v imenu kralja Jurija VI., angleške vlade in angleškega naroda minister za dominione Eden, ki je nalašč v to svrhu prispel te dni z letalom iz Londona. Čim so dospeli ladje v pristanišče, so se podali na prvo ladjo, ki je pripeljala novozelandske čete, minister Eden, angleški poslanik v Kairu sir Miles Lampson, vrhovni poveljnik angleških čet na Bliznjem vzhodu general Wavell in poveljnik novozelandske ekspedicijske vojske general Freyberg, ki se je že nekaj časa mudil v Angliji. Najprej je poslanik Lampson predal vojakom naslednjo posebno poslanico kralja Jurija VI.:

»Dobro vem, da boste ohranili stajanje tradicije novozelandske armade, ko ste prišli s svojih domov, da se borite za stvar, ki jo je proglasil ves angleški imperij za svojo. Sedaj, ko stopate v aktivno vojaško službo, vam pošiljam svoje najtoplejše pozdrave in najboljše želje.«

Nato je nagovoril čete v imenu angleške vlade in angleškega naroda minister Eden. Dejal je, da je nacionalno-socialistični sistem, ki je najprej prevladal in potem zaslužil en narod za drugim, združil ves angleški imperij v borbi za skupen cilj. V edinstveni imperiji je največja sigurnost za

končno zmago v vojni in za boljše čase, ki bodo sledili. Za vašim prihodom preko morja ste nam prinesli najboljše poslanice, ki jo morete dati po svojih močeh.

V imenu čete se je zahvalil kralju, vladi in angleškemu narodu za pozdrave general Freyberg. Izrazil je zahvalo tudi avstralskim četam za njihov prihod in angleški vojni mornarici, ki je spremlja ekspedicijsko vojsko na njenem potovanju. Naslovil je pozdrave tudi na francoski in turški narod, za katerega je izrazil še posebne simpatije zaradi nedavne potresne katastrofe. Poudaril je, da kot tokrat pozdravlja turški narod kot četrtega prijatelja.

Prve so se izkrcale z ladij novozelandske čete. Gode so igrale, ko so vojaki v najboljšem razpoloženju in čvrsti stopali na kopno. Med Novozelandski je tudi oddelek Maorov. Novozelandske čete sestavljajo večinoma sinovi in vnuki novozelandskih borcev iz svetovne vojne, je pa med njimi tudi več veteranov, ki so se že borili v svetovni vojni na Galipolskem polotoku. V kratkem se bodo novodošli Novozelandskem pridružili še oni oddelek iz Nove Zelandije, ki so trenutno v Angliji na treningu.

Takoj po izkrcanju so odkotakale novozelandske in avstralske čete v posebno taborišče, ki je zanje pripravljeno. Je to pravo mesto samih šotorov, po katerem se vije 10 km cest. Taborišče ima svoje lastno zdravniško postajo, v kateri služijo bolniške strežnice iz Nove Zelandije. Vojakom je na razpolago tudi kinematograf in celo potniška pisarna, ki bo vojakom dajala nasvete, kaj si morejo ogledati ob prostem času. Sicer za enkrat vojakom ne bodo imeli mnogo prostosti, razen ob koncu tednov. Ves ostali čas bo posvečen intenzivnemu vežbanju.

ZASEDANJE BANSKEGA SVETA

Otvoritvena seja je stala v znamenju borbe proti komunizmu

Ljubljana, 12. februarja.

Danes ob 10. se je pričelo letošnje zasedanje banskega sveta. Delovodja dr. Seneković je najprej prečital odlok o zasedanju in ugotovil sklepčnost seje. Na predlog dr. Ravniharja je banski svet soglasno odobril vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju ter Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu ter pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku Cvetkoviču, notranjemu ministru Mihaldžiću in finančnemu ministru dr. Suteju.

Banov ekspozice

Ban dr. Natlačen je nato podal obširen uvodni ekspozice. Najprej je kratko obeležil novi banovski proračun, po katerem bodo znašali izdatki 139.831.260 din in bodo za 2.807.990 din večji, kakor po proračunu za sedanjo dobo. Uvedla pa se ne bo nobena nova davščina, temveč se pričakuje večji prihod od davil na državne davke. Vprašanje povznanja prejemkov banovinskih uslužbencev je odvisno od spremembe prejemkov državnih uslužbencev. Proračun podeželskih občin so narastli od 36.13 milijona pred dvema letoma na 41.68 milijona din v sedanji poslovni dobi, torej za celih 5.5 milijona dinarjev.

Pri obeležbi poslovanja politične uprave in policije je ban omenil, da živi v banovini 18.869 tujih državljanov, med njimi 4.800 nemških, 9.650 italijanskih, češkoslovanskih pa 2.600. Če se upošteva, da je med italijanskimi državljanji večina slovenske narodnosti, je dejansko tujecev v banovini le 0,9% vsega prebivalstva.

Pobijanje komunizma

Posebno obširno je razpravljal ban o pobijanju komunizma. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji in ustanovitvijo češkoslovanskega protektorata je komunistična akcija popustila, ker so se poslabšale zveze tukajšnjih komunistov z inozemskimi. Po izbruhu vojne pa se je znova ojačila, posebno zaradi nemško-ruske zveze in pojava boljševikov na Karpatih. Značilno je, da nastopajo komunisti formalno povsem zakonito in sodelujejo pri raznih revijah ali pa izdajajo lastne knjige. Proti komunizmu bo treba nastopiti sprito tega tudi z idejno borbo. Ban je pohvalil »Slovenec«, »Slovenski dom«, »Domoljub« in »Straž v viharju«, ki imajo pobijanje komunistične propagande na programu. Ostali tisk v državi pa molči. Ban misli, da iz oportunizma, ki računa »z vsemi slučajci«. S tem pa trpi udarnost in učinkovitost borbe proti komunizmu. Komunizem se je razpasel celo že med srednješolsko mladino, pri čemer je značilno, da se baje na stanovanjih srednješolcev nahajajo zaloge tudi vsega ostalega opozicijskega ilegalnega tiska. kakor da so ti dijak kot nosilci srednješolske komunistične akcije obenem tudi centri za vso ostalo opozicijsko akcijo.

Kmetijstvo in prosveta

Ban je nato karakteriziral položaj v gospodarskih panogah. V Sloveniji se od kmetijstva preživlja samo 60% ali pa še manj prebivalcev. Pri tem je kmetijstvo izrazito malokmetijsko. Posesev do 5 ha je 57,5%, med njimi je skoro ena četrtina takih, ki obsega le pol ha zemljišča. Približno 175.000 kmetijskih ljudi je spričo tega navezano na postranski zaslužek. Zato je treba pospeševati industrializacijo dežele.

Kar se tiče prosvete, store občine, kar morejo, kar pa store, je še premalo. Danes manjka 1312 učilnic in 228 oddelkovnih učiteljev, na drugi strani pa je 425 učiteljskih oseb po drugih službah. Letos bo prišlo iz učiteljske komaj 40 novih učnih moči. Banovina je brez pravne obveznosti angažirana tudi pri kritju stroškov srednješolske rešitve, tako da ne more po svoji dolžnosti skrbeti tudi za srednješolske prostore.

Nazadovanje prirodnega prirastka prebivalstva

Za javna dela je letos država izplačevala banovini večje prispevke, prav v zadnjem času zopet 10.000.000 din.

Na področju socialne politike in ljudskega zdravja je g. ban opozoril na populacijski problem, ki postaja zmerom bolj aktualen. V zadnjih 7 letih se je naša rodnost skrčila od 27 na 21 rojstev na 1000 ljudi. Zmanjšala se je sicer tudi smrtnost od 17,4 na 14,7, kljub temu pa se je zmanjšal prirodní prirastek od 10,9 na 7,5. Ob zedinjenju je imela Slovenija skoraj 9% prebivalstva Jugoslavije, danes le 7,7%. Ban je na tem mestu odločno obsodil zdravnik, ki svojo medicinsko znanje zlorablja in narod zaradi judeževih grosov more.

Naraščanje draginje

V preglednih tabelah je g. ban opozoril na naraščajočo draginjo. Navedel je cene najnujnejših živil v februarju. Tako so se povzdale v tem razdobju cene pšenične moke od 3,20 na 3,90 din, koruze od 2 na 2,5, krompirja od 1,25 na 1,75, fižola ribničana od 2,20 na 5, riža od 8 na 10, olja od 15 na 18, jajc od 0,60 na 2 din itd. Le cene sladkorja v kockah so se zmanjšale od 15,5 na 15 in morske soli od 2,75 na 1,75. Kurjava in razsvetljava se je podražila v tem času za 7%, obleka za 10 do 50%. Najemnine so ostale neizpremenjene. Če se vzamejo cene v preteklem septembru za osnovo, se kaže draginja v indeksnih številkah takole: sept. 1939 — 100, januarja 1940 — 116. Banska uprava je intervenirala proti draginji po uredbi o njenem pobijanju in je bilo izrečenih v omejenem razdobju 46 kazni.

Sprico draginje se morajo dvigniti tudi mezde in plače. Povprečne delavske mezde so bile še do preteklega novembra odstotek nižje kakor leto dni poprej in so šele z letošnjim januarjem pričele opazno naraščati, vendar pa so izplačane mezde lani za 4% presegle predlanske zaradi večjega števila zaposlenih ljudi. Znašale so 1280 milijonov din.

Tujci v našem gospodarstvu

Zadnje čase se je nekaj sedežev industrijskih uprav preselilo iz banovine, predvsem v Beograd, med njimi predljudica Doctor in drug iz Maribora, Kartonaža in litografija Benčina in drug iz Maribora, Metalno akcionarska d. iz Ljubljane ter uprava Thurnove jeklarne iz Guštanj.

Razlogi za to so bili neenaka obremenitev industrijskih podjetij s samoupravnimi davčnimi, bližina državne meje ter razlika v mezdah in intenzivnosti socialne zaštite delavstva.

V Sloveniji je 465 industrijskih podjetij.

Šikov. Lani je bilo 7 stavk, razen ene v trboveljskem revirju vse le manjšega pomena.

Velika protikomunistična debata

K debati o banovem ekspoziciji in obeh poslovnih poročilih se je oglašalo 15 govornikov. Skoro vsi so poleg drugih pripomb o strogo nastopali proti komunizmu. B. a. Kurder je predlagal, da bi se pobiranje prispevkov za cerkvenokonkurenčne odbore uredilo enako kakor pobiranje prispevkov za šolske odbore, da ne bi sedanj način njihovega pobiranja dajal povoda komunističnemu rovarjenju. B. a. Marko Novak je opozoril na potrebo, da se povzraja plače nižjim uslužbencem, predvsem pa cestarjem, ki imajo velike družine, a prejema le po 600 do 800 din na mesec. B. a. Nandje Novak je govoril o novem maksimiranju občinskih trošarin za alkoholne pišče, sprico katerega so kmečke občine izgnale dejansko glavne dohodke. B. a. Kržnik iz Loke pri Trbovljah je ugotovil, da zanašajo komunistično miselnost med delavsko ljudstvo predvsem ljudstvu tujih elementov. Že mesec pred trboveljsko stavko je bilo to opaziti. Proti komunističnim agitatorjem je treba postopati bolj smotno in odločno. Trbovlje naj dobe državno policijo, ker 15 orožnikov ne more uspešno delovati v okolici 13.000 prebivalci. Obistni mora predvsem nastopiti proti komunistom, ki so to iz prepričanja ali ker so plačani, ne pa toliko proti onim, ki agitatorjem nasledijo zaradi pomanjkanja. Red je treba napraviti predvsem na ljubljanski univerzi, ki ni več slovenska, ampak komunistična. Predvsem pa je treba reševati socialno zlo.

B. a. Deželak iz Laškega je govoril o neki tiskovni točki proti dvema listoma v Celju in Mariboru. Rekel je, da so to listi, ki nosijo na prsih oznako nacionalizma, pa tudi komunizma. Pojav komunizma je treba zagrabititi tudi s te druge plati. Črnomeljki dekan Bitnar se je v svojem govoru zahvalil banu za napoved odločne borbe proti komunizmu, ki se je pričel širiti tudi že po deželi. Tudi vsa javnost se mora organizirati in te borbi ter mora sodelovati s politično oblastjo.

V nadaljevanju razprave o upravnem oddelku so govorili še Leskovar, Klekl in Arnez. Neki govornik je izrekel željo, naj bi časopisje prinašalo, kaj se je govorilo na banovinskem svetu, ne pa, kdo je govoril, ker so potem govorniki izročili kritiki prebivalstva svojega okraja. Ko je bil vrstni red govornikov izčrpan, je bila razprava o splošnem in upravnem oddelku končana. Ob 19.30 je ban zaključil sejo in napovedal prihodnjo sejo za jutri dopoldne ob 8.30.

Bolgari v Beogradu

Drugi dan lepih manifestacij za čim tesnejše sodelovanje tudi na gospodarskem polju

Beograd, 12. febr. s. Danes so bile zaključene oficijelne manifestacije ob priliki ustanovitve Jugoslovanske-bolgarske gospodarske zbornice. Kakor je že poročalo ponedeljsko »Jutro« je bila večerja v Beogradu ustanovna skupščina skupne gospodarske zbornice, ki naj služi še večji obojstrani odnosu med Jugoslavijo in Bolgarijo. Predvsem na gospodarskem polju. Ustanovne skupščine se je udeležila večja delegacija bolgarskih gospodarstvenikov z ministrom za trgovino dr. Slavcem Zorovom na čelu. Bolgarski gostje so bili ves čas svetovalci bivanja v jugoslovanski prestolnici predmet vsestranske pozornosti in na vsakem koraku se je manifestirala obojestranska volja in želja po iskrenem bratstvu obeh narodov, ki naj naide živlega izraza tudi v gospodarskem sodelovanju.

Po večeršnji ustanovni skupščini, na kateri sta govorila bolgarski in jugoslovanski trgovinski ministri je bil bolgarski trgovinski minister dr. Zorov sprejet v avdienci pri Nj. Vis. knezu-namestniku. Danes dopoldne je dr. Zorov obiskal predsednika vlade Cvetkoviča in zunanjega ministra dr. Cincar-Markoviča, bolgarski gospodarstveniki na so obiskali beograjsko trgovsko zbornico in beograjsko borzo, nato pa še Prizad. Beograjski župan Đuričić je opoldne priredil na čast bolgarskim gostom kosilo, na katerem je bolgarski industrialec Balabanov v svojem govoru podčrtaval veliko vlogo pokojnega kralja Aleksandra, ki ima največjo zaslug, da je prišlo do zblizanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Naglasil je zlasti potrebo čim tesnejšega sodelovanja industrije, ki je v obeh državah šele v razvoju. Svoj govor je zaključil z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru in kralju Borisu ter kraljevim namestnikom.

Popoldne je bil sprejet na bolgarskem poslistvju, zvečer ob 20.30 pa je bila intima večerja v hotelu »Majestic«. Ob 23.30 so bolgarski gostje zapustili Beograd ter odpotovali v Sofijo.

Na predlog ministra za trgovino so kraljevi namestniki odlikovali bolgarskega ministra za trgovino dr. Slavca Zorova z redom jugoslovanske krone I. stopnje.

Zahvala kralja Borisa

Beograd, 12. febr. AA. Pred konec kosila, prirejenega na čast bolgarske trgovinske delegacije v hotelu Srepski kralj je prispela brzojavka bolgarskega kralja Borisa III., v kateri se zahvaljuje za pozdrave, ki so mu bili poslani z ustanovne skupščine jugoslovanske-bolgarske gospodarske zbornice. Brzojavko so prisotni pozdravili z vzdihanjem kralju Borisu. Predčana je bila tudi brzojavka predsednika bolgarske vlade in zunanjega ministra dr. Kjoselvanova.

Zadovoljni sofijski odmevi

Sofija, 12. februarja. AA. Listi posvečajo obširna poročila prisrčnemu sprejemu, ki ga je doživela bolgarska gospodarska delegacija na čelu s trgovinskim ministrom Zorovom v Beogradu o priliki večeršnje slavnostne ustanovitve jugoslovanske-bolgarske trgovinske zbornice. Listi prinašajo govora dr. Andree in Zorova ter naglašajo prisotnost zunanjega

ministra dr. Cincar-Markoviča na svečanosti. Kot posebno vest poročajo listi, da je Nj. Vis. knez-namestnik sprejel ministra Zagorova v avdienci. V svojih komentarjih izraža tisk veliko zadovoljstvo zaradi te nove manifestacije jugoslovanske-bolgarske zblizanja in sodelovanja. Istočasno se izražajo nade, da bosta obe sosednji in prijateljski državi imeli stvarne koristi od ustanovitve skupne trgovinske zbornice in da bodo značile večeršnje beograjske manifestacije nov prispevek k ustvaritvi one atmosfere medsebojnega zaupanja na Balkanu, ki je najboljšje jamstvo za mir in srečen razvoj tega predela Evrope.

Slovo našega sofijskega poslanika

Sofija, 12. februarja. AA. Nocoj je tukajšnji diplomatski klub priredil poslovilno večerjo na čast jugoslovanskega poslanika Jurišića, ki zapušta Sofijo, ker je imenovan za poslanika v Bernu.

Sofija, 12. februarja. AA. Danes opoldne je predsednik vlade in minister za zunanje zadeve Kjoselvanov z gospo priredil v diplomatskem klubu poslovilno kosilo na čast dosedanjemu jugoslovanskemu poslaniku Momčilu Jurišiću. Kosilu so prisostvovali vsi člani jugoslovanskega poslanstva ter višji uradniki bolgarskega zunanjega ministrstva s soprogami.

Zastopstvo zbornice pri ministru trgovine

Beograd, 12. febr. AA. Danes dopoldne je trgovinski minister dr. Ivan Andree sprejel delegacijo vseh gospodarskih zbornic, katero je vodil predsednik Zbornice TOI v Ljubljani Ivan Jelčić. Delegacija je pozdravila napore vlade in ministra Andree za ožvilenje našega gospodarstva. Izjavila je, da gospodarstveniki uvidevajo potrebo gotovih bremen, ki padajo nanje, vendar prosijo ministra, da se zavzame za nekatere davčne olajšave. Minister Andree je pozorno poslušal predloge delegacije in obljubil svojo podporo. Delegacija je nato obiskala tudi finančnega ministra Šuteja.

Plaz uničil planinski dom v Bosni

Sarajevo, 12. febr. o. V noči od petka na soboto je ogromna snežna lavina uničila planinski dom SK Jugoslavije v Martvanju na Bjelašnici. Snežni plaz je najprej porušil drvarnico, odkoder se je nato prevlila na kuhinjo in na strop planinskega doma in ga docela porušil. Druga snežna lavina je porušila planinski dom na Mrtvanem izvoru. Vsa sreča je bila v tem, da se nesreča ni zgodila v noči od sobote na nedeljo, ker so takrat planinski domovi običajno popolnoma zasedeni od smučarjev.

Vremenska napoved

Zemunska: Toplota se bo lahko dvignila, vendar pa bo še precej močan mraz. Predvidovalo bo oblačno in megleno vreme v vsaj državi. Na primorju dež, v notranjosti pa sneg ali pa soda.

Mrz na zapadni fronti

Spopadi med patroljami — Propagandna aktivnost Nemcev

Pariz, 12. febr. AA. (Reuter). Zaradi ponovnega mrza na zapadnem bojišču se je večer zmanjšalo delovanje na fronti. Letala so izvedla le nekaj kratkih poletov. Do borbe je prišlo med patroljami samo vzhodno od Mozele, kjer je poskušal neki nemški oddelek obkoliti francosko predstražo. Sovražnik je bil odgnan z ognjem iz strojin. Severno od Nieda je prišlo do topniškega streljanja. Zaradi neznatnih dogodkov v zadnjih dneh so bili Nemci posebno aktivni v propagandi.

Francosko in nemško vojno poročilo

Pariz, 12. febr. AA. (Havas). Poročilo vrhovnega poveljstva pravi: Napad na naše predstraže je bil odbit. Včeraj je bilo nekaj topniškega streljanja.

Berlin, 12. febr. AA. (DNB). Vrhovno poveljstvo sporoča: Na bojišču je dan potekel mirno. Kljub slabemu vremenu je nemško letalstvo letelo nad Veliko Britanijo. Ena britanska patrolna ladja je bila potopljena. Vsa nemška letala so se vrnila v oporišča.

Razgovori Zaleskega v Londonu

Pariz, 12. febr. AA. Agencija Pat sporoča, da je imel poljski zunanji minister Zaleski pri svojem obisku v Londonu razgovore s Chamberlainom, Halifaxom, Stanleyem in drugimi službenimi britanskimi osebnostmi.

Pomen vremenskih poročil v vojni

London, 12. febr. s. »Timesov« vojaški dopisnik pojasnjuje v angleškem radiu, zakaj zavezniki poveljstvo vojske ne dovoljuje objave vremenskih poročil. Poleg samo po sebi umnega razloga, da služijo vremenska poročila lahko sovražnikom letalcem, obstoji še drug važnejši razlog, ki je javnosti manj znan. Že nekako sredi svetovne vojne je bilo namreč ugotovljeno, da vplivajo zračni pritisk, temperatura in veter na smer topovskih izstrelkov. Zaradi tega je bilo v svetovni vojni v bitki ob reki Sommi postavljeno posebno vremensko opazovališče na fronti, ki je trikrat na dan oddajalo artiljeriji vremenska poročila in tudi vremenske napovedi. Enako službo so takoj nato uvedli tudi Nemci. Ugotovljeno je, da lahko vsak izmed zgoraj omenjenih treh faktorjev povzroči usmeritev topovskega izstrelka od 20 do 100 m, vsi trije faktorji skupaj pa lahko povprečno povzročijo diferenco do 200 m. Ker je treba tudi za topniško streljanje delati načrte navadno že nekaj časa prej, so za topništvo tudi vremenske napovedi posebno važnosti. Ker prihajajo nad Srednjo Evropo skoro vsi vetrovi iz zapada, Nemcem sedaj niso več na razpolago vremenske napovedi, ker jih v Angliji in Franciji ne objavljajo.

Gospodarska vojna

Stockholm, 12. febr. s. (Reuter) Po švedskem uradnem poročilu je švedska v pomorski vojni doslej izgubila 34 trgovinskih ladij za vred 65.000 tonami. To predstavljajo 5% celokupne švedske trgovinske mornarice. Mnogi švedski politiki zahtevajo od vlade energične akcije, da prepreči nadaljnje potapljanje švedskih trgovinskih ladij.

Amsterdam, 12. febr. j. (Havas) Holandska paroplovna družba »Holland America Lijn« je izdala obvestilo, da je bil njen parnik »Burgerdijk«, ki se je 10. februarja potopil v bližini Bishorprocka, torpediran od nemške podmornice. Kapitan potopljene parnika je izjavil, da je nemška podmornica parnik najprej ustavila ter ga šele po preiskavi torpedirala. Direktorja paroplovne družbe je o napadu takoj obvestila holandsko zunanje ministrstvo ter zahtevala za protest v Berlinu.

London, 12. februarja. AA. (Reuter) Belgijska ladja »France« (5.800 ton) je trčila z neznanom ladjo ob južnovzhodni obali Angije. Človeških žrtvi ni bilo.

Angleško francoski trgovinski razgovori

London, 12. febr. j. (Havas). Angleško trgovinsko ministrstvo je včeraj objavilo komunikacijo o dosedanjem poteku angleško-francoskih gospodarsko-trgovinskih razgovorov. Komunikacija je sicer zelo skromen in previden v besedah, toda v poučenih krogih zatrjujejo, da bo pogodba, ki bo po razgovorih dokončno sklenjena, veljanske važnosti za bodoče odnose med obema zapadnima državama. Gospodarsko-trgovinski dogovor bo urejal v prvi vrsti izmenjavo trgovskega blaga med obema državama, ki bo po količini zelo povečana. Nadalje bo urejal dogovor državne takse na razno trgovsko blago. Takse bodo za mnoge vrste blaga znižane v svrhu povečanja nakupa, dočim bodo v posameznih primerih, kjer bi takse predstavljale znatno podporo vojnih budgetov, primerno povišane. Po novem dogovoru bodo zelo olajšane vse vrste finančne transakcije med Anglijo in Francijo in bodo v to svrhu ukinjene mnoge omejitve iz začetka sedanje vojne. Olajšan bo prenos kapitala iz ene države v drugo. Potniški promet med Anglijo in Francijo se bo pospešil s poenostavitvijo kontrolne službe in izdajanja potnih listov.

Japonska in Holandija

Haag, 12. febr. s. (Reuter). Holandska vlada je prejela od japonske vlade noto, s katero ta odpoveduje s šestmesecnim rokom pogodbo o medsebojni arbitraži. Veljavnost pogodbe torej poteče 11 avgusta. Obtem izraža japonska vlada v svoji noti željo, da bi se pričela med obema vladama pogajanja za nov sporazum.

Ban Šubašić v avdienci

Beograd, 12. februarja. AA. Danes je bil sprejet v avdienco pri Nj. Vis. knezu-namestniku ban banovine Hrvatske dr. Ivan Šubašić, ki je ostal na kosilu na dvoru.

Iz državne službe

Beograd, 12. februarja. AA. Z ukazom kr. namestnikov in na predlog prometnega ministra sta bila premeščena: za višjega svetnika pri računovodstvu ljubljanske direkcije Julij Bučar, dosedaj v splošnem oddelku ljubljanske direkcije; za svetnika 4-2 pri osmi sekciji za vzdrževanje proge Maribor-Studenca pa inž. Viktor Hladnik, dosedaj na Jesenicah.

Beograd, 12. febr. p. Upokojeni so davčni uradniki Fran Čuš v Celju, Bogomir Zeleznik v Mariboru, Albert Princ v Ptujju, Alfonz Ribič v Gornjem gradu, Anton Prudič v Kranju, Albert Debeljak v Slovenjgradcu, Dragotin Cepelj v Slovenski Bistrici, Lovrenc Novak, Stanislav Ribnikar, Josip Badiura v Ljubljani in Alojzij Čotič v Mariboru.

Premeščeni so sodna pripravnika Ivanca Zorec iz Ljubljane k okrožnemu sodišču v Maribor, kanclist Albert Vetrli iz Marenberga v Ljubljano in uradniški pripravnik Anton Serdoner iz Celja k sreskemu sodišču v Marenberg.

Aleksinac pod vodo

Beograd, 12. febr. p. Aleksinac je začela danes poplavlja katastrofa. kakršne ne pomnijo v teh krajih že od leta 1907 dalje. Sokobanjska Moravica je zaradi naglega taianja sneza orestopila brezove in porušila zaščitni nasip tako da je ves Aleksinac poplavljen. Škoda je zelo velika. Boje se, da katastrofa, ki je nastopila docela nenadno, ni zahtevala tudi več človeških žrtvi.

Naši kraji in ljudje

Starosta slovenskih gasilcev

Dolenja vas, 12. februarja
Prostovoljna gasilska četa v Dolenji vasi je imela občni zbor, na katerem se je posvetovali dolgoletni načelnik, Nestor slovenskih gasilcev g. Ignacij Merhar, star 83 let, ugleden mož, ki je pred vojno imel v vsem javnem življenju Ribniške doline pomembno vlogo. Ko zapušta napredni in delavni Nace eno poslednjih torišč javnega dela, je prav, če se ga spomnimo, saj ni zasluženo samo za svoje ribniške rojake, marveč je doprinesel svoj skromni delež tudi k uveljavljanju slovenske besede za časa črno-zlate monarhije.

Rodil se je 30. julija 1856. v Prigorici, dobre pol ure od Ribnice, v ugledni družini. Že v mladih letih je kazal mnogo volje za javno delo. Takratni župan dolenjske občine, že pokojni Pepe, ga je zgodaj obveljal za njegovo tehtno besedo. Njegov oče, ki je nadomestil Pepeta na županskem stolčku, je zaposlil Naceta kot svojega tajnika in službo je opravljal polnih 12 let. Z vsestransko delavnostjo je dosegel zaupanje občanov, ki so ga izvolili za župana. Županoval je polnih 30 let do leta 1921.

Za blaginjo občanov je bil odločen bорец. Že z 22. letom je leta 1879 ustanovil v Dolenji vasi gasilno društvo, šele osmo na Kranjskem. V zgodovini našega gasilstva zavzema njegovo ime častno mesto, ker je sestavljal slovenska povelja za gasilske vaje. L. 1880 je nastopil v Ljubljani pred takratnimi odličniki pri veliki gasilski svečanosti. Odločno, rezko so padala tedaj Nacetova slovenska povelja vzorni četi. Navdušenje je bilo veliko. Vsa slovenska gasilska društva so sprejela nova povelja, ki so nekaj let pozneje izšla tudi v posebnih brošurah. G. Merhar je postal načelnik ribniške gasilske čete, pozneje pa starosta gasilske čete je ostal od ustanovitve do danes. To je morda edino društvo v Sloveniji, ki je imelo samo enega vodjo v teku 53 let. Četa je bila nestrastno deležna zaslužene priznanja. Sodeloval je tudi v osrednjem odboru gasilske zveze. Kjerkoli je bila pomembna prireditelja, ni manjkalo Nacetova slovenska povelja. V pokojnih državini poslancem kanonom Kljunom iz Prigorice sta bila velika prijatelja. Marsikatera dobra ideja, koristna za splošnost, je vznikla iz njunih skupnih razprav. Že leta 1893 sta se oba javna delavca vpisala v Ljubljanskega Sokola. Nekaj let pozneje so napredni Ribničani sami ustanovili svoje sokolsko društvo, kjer je tudi Nace zavzemal vidno mesto. Pozneje pa je deloval pri domačem sokolskem društvu v Dolenji vasi, kjer je še danes. Delal je tudi pri šoli, saj je bil 28 let predsednik krajevnega šolskega odbora, in je zastavljal pri oblastih vse sile, da je razširil šolo v dvorazrednico in pozneje v štirirazrednico. 14 let je delal pri Zdravstvenem odboru za ribniški sodni okraj, 35 let pa pri cestnem odboru. Za dolgoletno javno delovanje si je zaslužil številna odlikovanja. Red sv. Save, poljska, francoska in razna domača odlikovanja, številne diplome — vse to nam priča o vsestranskem javnem in poštovanem delu na vseh področjih.

Če vas zanese pot v Ribniško dolino, si oglejte krepko ribniško korenino. Njegova gostilna stoji tik ob cesti. Nekdo je bilo tu zbirališče inteligence od blizu in daleč. Segavi Nace še danes marsikatero pove iz predvojnih časov, iz časov županovanja med vojno in razne dovtipne iz svojega mnogoletnega življenja. Z njim se pomeniš kot z dobrim gospodarjem in družabnikom. Kot osemdesetletnik je pred tremi leti praznoval zlato poroko z gospo soprogo Ano, ljubeznivo in postrežljivo ženo, svetovalko vsej okolici.

Ivan Podržaj, znani pustolovec iz Ljubljane, v New Yorku obsojen na dosmrtno ječo, išče svojo ženo

Ljubljana, 12. februarja
V ponedeljskem »Jutru« smo na kratko že poročali o novem poglavju, ki se začne v karieri Ivana Podržaja, največjega pustolovca, kar jih je kdaj rodila slovenska zemlja. Ivan Podržaj, sin poštene ljubljanske rodbine

— je bil, kakor znano, pred dobrimi petimi leti v New Yorku obsojen na dosmrtno ječo, češ, da je takoj po poroki umoril in oropal svojo ženo Agnezo Tufversonovo, te dni pa so ameriški listi prinesli novo presenetljivo novico. Ivan Podržaj je bil na podlagi častne izjave, da Agneza Tufversonova še živi in da jo v teku 60 dni poišče, če ni umrla medtem, odkar je v ječi, izpuščen iz sloveče kaznilnice Sing-Sing in zdaj vsa Amerika napeto pričakuje, kako se bo zgodba razvijala dalje.

Srečanje špijona s špijonko

Po pravici se je ves svet začudil, da ameriška justica, ki je znana po svoji neizprošni strogosti, poizkuša takšen eksperiment s pustolovcem, ki je bil obtožen najbolj ostudnega zločina in ki so mu policijske uprave in sodišča na raznih koncih sveta izpričala celo vrsto kriminalnih podvigov.

Novinarji obeh kontinentov ugibljejo, kajšno bi utegnili biti ozadje tega senzacionalnega ukrepa, in nekateri listi so že našli razlago za to. Tako poročata turška »Stampa« iz nenavadnega vira da je bil Ivan Podržaj poslan na ta svojevrstni dopust ker se je sodišče prepričalo, da je bil v službi angleške špijonaže Agneza Tufversonova — pa ameriška špijonka. Ko so ameriška oblastva izvedela, da se Tufversonova ženi z angleškim špijonom in mora Agneza Tufversonova na višjo zapoved izginiti brez sledu, a se živi. Na bog ve čigave intervencije je Ivan Podržaj zdaj svoboden, a nihče ne ve ali je v svobodo odšel sam ali v spremstvu kakšnega preoblečenega »tajnika« iz Sing-Sing.

„Morilec iz Detroita“ in njegov alibi

Kakšne storije o tem našem dičem rojaku še utegnajo danes ali jutri priti na dan! Svetovni tisk je poln senzacij o Ivanu Podržaju, a nam bo pripadla po vsej priliki težka, kočljiva naloga da njegovo življenjsko pot obnovimo kakor je potekala v resnici. Mnogo tega kar v našem tisku draži pozornost milijonov čitateljev v Ameriki in v Evropi utegne biti plod drzne kombinacije ali celo čiste fantazije. Ta

Zgodovina slovenskega gasilstva ne bo mogla mimo imena Naceta Merharja. Ko so se mu tovariši gasilci — celi rodovi, ki jih je vzgojil v disciplini, in požrtvovalnosti — zahvalili za vsestransko delovanje, se tudi mi pridružujemo z željo, naj gospod Nace po napornem delu še dolgo časa zdrav in vesel uživa sadove svojega dela.

Zgodovina slovenskega gasilstva ne bo mogla mimo imena Naceta Merharja. Ko so se mu tovariši gasilci — celi rodovi, ki jih je vzgojil v disciplini, in požrtvovalnosti — zahvalili za vsestransko delovanje, se tudi mi pridružujemo z željo, naj gospod Nace po napornem delu še dolgo časa zdrav in vesel uživa sadove svojega dela.

ko pišejo listi, da ima newyorška policija zanesljive dokaze v rokah, da je Ivan Podržaj identičen skrivnostnim »kapitanom Leroixom«, ki je leta 1920. v Detroitu umoril ter na kose razsekjal svojo ženo in pobegnil. Ko so po izginotju Agneze Tufversonove ameriški listi objavili Podržajovo sliko, se je takoj oglasilo več ljudi, ki so v njem prepoznali morilca iz Detroita. V resnici pa je leta 1920. Ivan Podržaj služil v mirnem, izločenem mestecu.

Že takrat je bil podjeten ljubavnik, da je malokatero žensko sree ostalo zakrknjeno pred njim, a niti od daleč ni bil podoben razbojniku in morilcu, kakršen se je iz njega izcimil po zagonetni tragediji Agneze Tufversonove.

Zagonetka četrtega kovčega

O stvari smo že pred leti izčrpno poročali, a ker je zgodba v resnici zanimiva in pretresljiva obnem, naj jo v kratkem obnovimo. Sredi junija 1934 je dunajska policija prejela od newyorške tiralice, proti

Ivanu Podržaju, ki se je malo prej v Detroitu zaročil z »dvajsetico Agnezo Tufversonovo«. Po poroki sta Lina namenjena na ženitovanjsko potovanje v Evropo in Tufversonova je v svoji banki že dvignila 25.000 dolarjev. Kako je prišlo do tega, živ krst ne ve, ugotovljeno je samo, da je lepega dne v poznem poletju odpotoval iz New Yorka Podržaj sam, o Tufversonovi pa po tistem ni bilo ne duha ne sluha. Preiskava je ugotovila, da je Podržaj odpotoval iz New Yorka s štirimi kovčegi, v Southamptonu pa je prispel samo s tremi. Na svojo željo je na parniku dobil kabino z razgledom na morje in od tam da je najbrž po kosih truplo svoje mlade žene, ki ga je v četrtem kovčegu nosil s seboj, pometal v morje.

Med resnično in hlinjeno blaznostjo

Ko se je sprožil plaz, so Podržajevi grehi začeli na debelo prihajati na dan. Beograjska policija je obvestila dunajsko da je bil Podržaj že v Beogradu poročen s Zito Branderičevo, a je od žene pobegnil in ji odnesel 370.000 din. Tufversonovi je Podržaj odnesel razen denarja tudi veliko zalogo njenih toalet, in ko je prispel na Dunaj, kjer je že imel domeničen randevu s Suzano Ferrandovo, je njej poklonil obleke da jih je nosila. Ko je policija zvršila hišno preiskavo pri njem, se je njegovo stanovanje v III. dunajskem okraju izkazalo kot tipičen sadistični salon. V elegantno opremljenem stanovanju je imel celo vrsto erotičnih instrumentov, razne vrste palic in bičev, pornografske literature in slik, a v omari so našli mnogo svilenih steznikov, ki jih je nosil sam. Z njim so aretirali tudi Suzano Ferrandovo, a je niso mogli zaslišati, ker ni prišla iz histeričnih napadov. Tudi Podržaj sam se je delal blaznega in na vsa vprašanja je odgovarjal z nekimi zmehanimi storijami iz časov Marije Terezije.

Beograd—Kopenhagen—Detroit

Pri vsem tem pa so se stisnili iz njega priznanja, da je svojo prvo ženo Zito Branderičevo ogoljatal za okrog 400.000 din ob istem času pa je tudi pri Srbsko-francoski banki v Beogradu dvignil 500.000 din. Nekaj časa je takrat živel na Dunaju leta 1930 pa se je vrnil v Beograd in tam od pri neaknih »etablissement« astrologije in moderne grafologije. V resnici se v teh vedah ni prav nič razpozna in policija je pozneje ugotovila da je s svojo astrologijo in grafologijo sa mislilne maskiral —

Lepega dne ga je beograjski trgovec Simić prepoznal, nakar je izginil brez sledu. Pozneje so listi poročali o tem, da je v Kopenhagnu neki mladi lepotic Hansnovi izmamil 100.000 francoskih frankov in izginil v Ameriko. Tam je našel lepo izobraženo milijonarko Agnezo Tufversonovo in njegove pustolovščine so polagoma zrasle do vrha.

Obsojenec na dopustu

Sum proti njemu je v veliki meri podkrepila okoliščina, da je dva dni pred svojim potovanjem iz New Yorka v neki lekarni kupil 200 britvic in veliko količino uspalnih sredstev. Sodišče ga je spoznalo krivim, medtem ko je bila Suzana Ferrandova zaradi pomanjkanja dokazov oproščena. Svetovna javnost nestrpno čaka, kako se bo končalo teh njegovih 60 svobodnih dni.

Slike Dušana Petriča

Ljubljana, 12. februarja
Z vidnim zanimanjem opazujemo prizdevanja gotovih ljubljanskih pridobitnikov, da skušajo dati svojim izložbam kar naj bolj okusno lice. Tu in tam se v izložbenem predelu pojavi celo kaka starinska umetnina z izvirno pa tudi z novejšo patino. Nad vsakim takim pojavom občutim srčno radost, da prodira tudi v te kroge hotenje po likovni lepoti. Rad si kak tak predel ogledam večkrat.

Petrič Dušan: Lastna podoba (olje)

Posebno veselje občutim, če opazim v izložbi resen poizkus mladega talenta na področju upodabljanja umetnosti. Naj opozorim vsakogar, ki ga zanima slovenska umetnost, na mladega slikarja, ki razstavlja nekaj svojih del v izložbi tvrde Rojina na Aleksandrovi cesti. Razstavljalet je triindvajsetletni Dušan Petrič, gojenec četrtega letnika umetnostne akademije v Pragi. Pod silo razmer se je nedavno vrnil v domovino in čaka — morda ne zaman — da se bo spet lahko vrnil v Prago dokončati študij.

Razstavljen dela so izbrana za javno razmotrivanje zelo okusno, žal, da moti lesk stekla prodornost barvnih odtiskov. Kljub vsemu temu takoj spoznaš resno slikarsko pojmovanje paleta in čopiča. Nočem naštevati vrtin teh slik, naj zadostuje vsakomur, ki cenijo lepoto slovenske podobe, če zapišem, da je Dušan Petrič eden onih redkih naših slikarjev, ki se zavedajo da mora slovenska umetnost brsteti na veji tiste korenike, katera nam je dala Jurija Šubica.

Ne bo v škodo, če povem, da se je Dušan Petrič sam brez vsakih javnih podpor, povzpel do četrtega letnika slikarske akademije in da je vsa ta leta okušal grenak kruh trpe življenjske borbe kakršna je pač usoda revnega slovenskega študenta. Kljub vsemu je šel za svojim hotenjem, se razvijal in že dosegel lepe sadove učenja, da nam lahko pokaže dela, ki so resnično zelo dobra in je v njih toliko srčne topline in občutka takega občutka, ki ga premnogokrat pogrešamo na različnih likovnih razstavah v ljubljanskem paviljonu.

Vem, da imamo v naši sredini še mecene, ki so dostopni resni besedi, pa tudi uvidne činitelje, ki so že mnogokrat pokazali smisel za našo umetnost — Zato naj ne bo zaman, če v imenu mladega umetnika opozorim ljubitelje, naj temu talentu naklonijo kako naročilo ali pa poskrbe za kak odkup njegovih del, ki bo vsaj toliko izdal, da se Dušan Petrič uvrsti med končati študij v Pragi.

E. JUSTIN

slikar-grafik.

SCHICHTOV RADION

vsebuje
MILO!

dobro, blago Schichtovo milo, ki med kuhanjem struji skupaj s kisikovimi mehurčki skozi tkanine in odpravi vso nesnago. Perilo se kar sveti tako je čisto in belo.

RADION BELINA!

Zaradi nesrečne ljubezni v Savo

Kranj, 12. februarja
Danes ob 8. zjutraj so pešči v starem drevoredu začeli klice na pomoč. Zdelo se jim je, da prihajajo klici od Majdičevega kanala, zato so postali pozorni, če se kdo ne potaplja. Zbralo se je ob kanalu precej ljudi, vendar niso opazili nič sumljivega in si klicev niso mogli razlagati. V teku dopoldneva da je neki moški našel v starem drevoredu listič papirja, napisan od neznanca. Navedeno je bilo, da poide obupan v smrt. To dreprosto poslovilno pismo so spravili z zvezu z lutrnjami klici na pomoč in se je utrdil sum, da je nekdo utonil. Preskrbeli so si čoln in res so našli pod Grašičevo hišo utončenca. Ko so ga potegnili na suho, so ugotovili da je to 24letni čevljarso pomočnik Janez Perko iz Krži pri Trzihu. Zadeva je takoj bila dolasnena.

Janez Perko je prišel v nedeljo v Kranj in se je takoj odpravil v gostilno »Na podrtini«. Že nekaj časa je bil zaljubljen v natakario, zraven pa močno ljubosumen. Obupan, ker natakaria ni vrčala ljubezni, je erodil da se bo obesil. Močno se je napil in razeraal. Ob pol 14. uri se je odpravil v natakarično sobo. Ko je nekdo opihel za njim ga je že našel na zanki, katero si je bil namrnil z naramnič Obupanca je takoj rešil, vendar je bil tako razburjen da se je z rešiteljem besno spopadel. Po končanem pretepu je zapustil gostilno. Kod je nato taval vso noč, če ni znan, v hitru je nato šel v Savo.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušnim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki boleloha na želodcu in črevidih, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Org. reg. S. br. 30474-32.

Plaz s strehe je ubil šolarja

Vače, 12. februarja
Ko so v petek hiteli otroci popoldan v šolo, sta bila med njimi tudi 14-letna Razorska Pavla in njen 7-letni bratec Lojze iz Zahriba štev. 1. Otroci so hiteli mimo Brečetove hiše in ker je bila pot slaba, je deček zaostal. Ker dečka ni bilo iz šole domov, se je domačih polastila zla slutnja, če se otroku morda ni pripetila nezgoda. Iskali so ga vespovsed in ga našli šele v soboto zjutraj zasutega pod snegom, ki je moral zdrkniti, prav takrat s strehe, ko je deček hitel mimo Brečetove hiše v šolo, in ga pokopal pod seboj. — Pogreb nesrečnega Lojzka je bil danes, v ponedeljek ob 10.

Kulturni pregled

Simfonični koncert Ljubljanske filharmonije

Za svoj 14. simfonični koncert je ljubljanska Filharmonija pridobila za vodstvo ravnatelja zagrebške opere, znamenitega jugoslovenskega skladatelja Krešimira Baranovića, čigar zaslug za razvoj hrvatske glasbe na simfoničnem in orkestralnem polju so znane in priznane ne le doma, temveč tudi v tujini. Ni presenečalo, da je zaradi tega bila v petek velika dvorana hotela Union polna kot redkokdaj. Naše občinstvo se je zanimalo za izvedbo koncerta samega, kakor za osebnost dirigenta in skladatelja. Čigar orkestrska suita iz baleta »Lectovo srce« je bila menda prvič izvajana v Ljubljani.

Spored je bil sestavljen iz samih obsežnejših del, tako da je skoraj znatno prekoračil običajno dolžino simfoničnih koncertov. Levji delež je imel, kot dandanes že skoraj na vsaki prireditvi slovenskih skladateljev, Peter Iljič Čajkovski, čigar V. simfonija je bila pred leti sicer že izvajana (svojtas jo je v Ljubljani prvi dirigiral Matej Hubač, kasneje operni ravnatelj Friderik Rukavina), vendar je njena življenjska sila tolikšna, da jo je lahko poslušati ne samo v presledku nekaj let, temveč tudi večkrat zapored. Njena notranja dinamika sicer peša od prvega do poslednjega stavka. Kar je v prvem še pristno občutje, zlasti v tragičnosti, postane v zadnjem bolj navidezno, kakor da je Finale napravljen le iz dolžnosti do

forme. Finale V. simfonije je še daleč od zaključnega stavka VI., kjer je skladatelj našel sebi edino primerno vsebinsko plat in njen izraz, medtem ko je v V. še neoseben in splošen, zato pa morda bolj zunanje učinkovit. Najjačji je izraz v prvem stavku, kjer se mestoma povzpne prav do dramatične in neposrednosti. Najbolj govori k čustvom seveda drugi, lirčni stavek. Znamenita melodija v rogu (katero je prvi kornist prinesel z vso nežno spevnostjo in toplino, kakor ji gre) duet z obojo prehod teme v najbolj pojočo lego violončelov, obdano od arabesk pihal, vzpon prvega v vsem orkestru, večkratni zalet do skrajnih napetosti, pojava usonega motiva iz prvega stavka, ki prepleta vso simfonijo in umirajoči zaključek (prvi klarinetist ga je podal z vso močno in predstavljivo dinamično fineso to so momenti, ki dajo temu izlivu srčnih čustev potrebno zavzetost. Valček, ki sledi, je že ob robu banalnosti in težko vzdrži zanimanost, časi ga ovijajo virtuosne in skakljajoče ornamentalne figure v godalih. Skoraj v posmehljivo obrnjena reminiscenca vodilnega motiva da je ostavku viden lahkotnosti, brezbržnosti, kar je bil menda v smislu avtobiografske vsebine te simfonije skladatelj namen. Finale prehaja v bučnost, spominjačjo na Wagnerjev patos in je kljub umestnemu krajšanju še vedno predolg.

Drugi del sporeda je imel za osrednjo

točko Smetanovo »Vltavo« iz cikla »Moja domovina«, dobro znano, že prav mnogokrat izvajano skladbo tudi pri nas, kot okvir pa dve noviteti za Ljubljano: prvo, Matije Bravničarja »Belokrajnsko rapsodijo«, in drugo, dirigentovo suito iz baleta »Lectovo srce«. Kot domače delo je Bravničarjeva rapsodija, katere prva izvedba je bila lani v Parizu na simfoničnem koncertu jugoslovenske glasbe, lep doprinos naši literaturi zlasti oni, ki se naslanjajo na folklor. Skladatelj je okvirno uporabljal široko sprevno melodijo, kateri sledijo v nepriljubljenem reu razni karakterni momenti, po večini krajša razpoloženja, osnovana na narodnih motivih, ki so pri nas v Ljubljani skoroda neznani. Pestra, kontrastna instrumentacija in živahna menjava tempa pripravore preko enoličnosti, nelzbežne pri vse skladbah, ki jim je temelj narodna motivika, in preko formalnega pomanjkanja ki z izbrano tematiko ne dovoljuje stonjenja v smislu simfoničnega ustvarjanja, temveč le nanizavanje subjektivno bolj ali manj dopadljivih narodnih melodij. V smislu zadane naloge in naslova je »Belokrajnska rapsodija« dobro uspeša skladba, ki zlasti računa na razumljivost ter ji zato učinek ne more izostati.

V isto kategorijo sodi tudi Baranovičeva suita k »Lectovemu srce«, četudi je pokrajnsko motivika izbrana seveda drugod — dasi niti ne posebno daleč od belokrajnske. Tudi tu se vrstijo prikazi, katerih nosilnost vsebuje narodni napoved sam — v ugodni osvetlitvi, ki jo dovoljuje izbrana sodobnega simfoničnega orkestra. Oba dela suite sta instrumentirana briljantno in dokazujeta izredno večjo roko, hkrati pa tudi tenkoslušno uho ter barvno iznajdljivost. Prav tako kot pri Bravničarjevi Belokrajnski rapsodiji, je treba tudi pri Baranovičevi suiti iz »Lectovega

srca« poudariti spretnost, s katero se je skladatelj lotil naloge in jo rešil tako, da je postala folklor koncertno sprejemljiva. V tem pogledu sta oba imela lepe zgled v ruski glasbi okrog Musorgskega, koder je pravi izvor tovrstnih tvorb (Chopin ne sodi v to skupino, ker je pri njem folklor šele drugi moment, podložen osebnosti, sliči kot pri Čajkovskem). Uspeh obeh skladb domačih avtorjev tega večera je dokazal, da je ta način folklorne komponiranja dopadljiv in priljubljen ter dostopen tudi najširšim krogom.

Dirigent in skladatelj Bravničar sta prejela poleg zaslužnega, navdušenega in vihnega priznanja tudi vence.

Dirigent Krešimir Baranovič je krepka, moška osebnost, ki z velikim zanosom oblikuje izvedbo orkestra, jo vodi suvereno, vzorno, in z mahl, ki očitujejo prav toliko sile kot muzikalnega vzgona. Ni mu toliko do rafiniranih detajlov — izbrani spored tudi ni bil posebno bogat v tej smeri — njegovo delo gre v velikih lokih, posebno poučarjeje ritmično in dinamično napetost. Monumentalna dela mu uspejo, sodeč po tem koncertu, posebno dobro in blisk, ki ga zahteva in zna dobiti od orkestra, je šel zlasti v prilog krepkim mestom. Ne da bi bil tog — prav nasprotno! gibko sledi melodični liniji. Ritem in dinamika sta nam prvo in njima se preda z naravnim temperamentom. Tako je prirodno, da se je najboljši raznel v prvem in četrtem stavku simfonije, v višku VI-tave in pri svoji suiti, ki prav točno odraža to, zanj in morda še za mnogo hrvatskih glasbenikov bitno nastrojen je. Orkester mu je sledil prožno in v neproblematičnem muziciranju, ki pa je mestoma zahtevalo dosti virtuoznosti in ognjevitosti. Ljubljanska filharmonija je znova dokazala, da premore oboje in tako se je

njen 14. simfonični koncert častno prisključil prejšnjim, s katerim ta orkester visoko drži umetniški nivo naše reproduktivne simfonične glasbe že peto leto.

L. M. B.

Gledališko pismo iz Beograda

Beograd, konec januarja.
Glavni del sezone je tako rekoč že zdavnaj na vrhuncu in novih velikih reči je komaj še pričakovati. Morebiti bodo dali februarja še kaj večjega in bolj zanimivega, toda celotna linija repertoarja se s tem ne bo dosti spremenila in tudi ne popravila. Kakor že zadnjih deset let, tudi letos beograjska drama ni pokazala nobenega posebnega vzpona, nobenih odkritij in senzacij v umetniškem pogledu, razen Shakespeareve komedije »Kar hočete« v režiji znanega hrvatskega režiserja dr. Branka Gavella. Vzrokov je več. Najvažnejši je menda ta, da se v beograjski draml, odnosno v upravi gledališča pogostoma menjajo voditelji, tako da ne utegnajo izvesti svojega programa. Kadar tak nov voditelj nastopi svoje mesto, daje po navadi lepe in vseobsegajoče izjave in objube v časopisih, naposled pa se pokaže, da »objube« dolg delajo in da od vsega objubljenega ni bilo realiziranega nič ali skoraj nič. Stara pesem, ki se vleče že drugo desetletje...

Drugi vzrok je pa ta, da so danes naša gledališča sita birokratizma in da ne morejo, tudi če bi hotela, izvesti podrobno svojih namenov, ker je državna kontrola, odnosno tisti uradnik, ki jo vrši, več kakor vsak intendant ali direktor drame, več kakor vsak umetniški vodja. En njegov kratki in suboporni »ne« ovira

Domače vesti

Še ena iz Prekmurja

Gospod urednik: K nedeljski avtobusni zgodbi še eno kratko:

Postni avtobus iz Murske Sobotice v Rogasceve je stalno polno zaseden ter donša poštni upravi prav lepe dohodke. Obilica letošnjega snega je ukinita popoldansko vožnjo. Jutrnje do sedaj ni motila, kar je vsekakor malo čudno.

V petek 9. t. m. pa je nepričakovano izostala tudi jutrnja vožnja. V Rogasceh je ta dan čakalo na avtobus kakih 25 do 30 potnikov, ki so bili klicani na sresko načelnostvo, na sodnijo, ali pa so imeli druge važne opravke v Murski Soboti. Nekateri so prišli po dve uri daleč. A od nikoder ni bil avtobus na šoferja. Ljudje so postajali nestrpni in so se razburjali. Sešle skupaj v bližnje gostilne jim je pojasnila, da avtobusa ne bo, ker je šofer prejšnji večer v gostilni izjavil, da porabi preveč bencina ter da zato jutraj ne bo vozil.

Tako so morali ljudje ostati v Rogasceh in se vrniti domov. Ker jih zasebni podjetnik ne sme voziti, čeprav je bil pri volji. Škode, ki je potnikom nastala, ker se niso mogli po opravkih odpraviti v Mursko Sobotico, seveda nihče ne bo povrnil. A tudi poštna uprava utrpel denarno škodo, saj bi bili samo potniki iz Rogasceve plačali blizu 1000 din na vožnji tja in nazaj. Prosimo pošteno direkcijo, da napravi red, uvede dneвно zopet dvojno vožnjo v vsako smer ali pa odstopi progo zasebnemu podjetju, ki bi jo vsako prav rado prevzelo zaradi lepega zaslužka.

Vam pa, gospod urednik, brž še tole na uho: Smo v skrajnem kotu Prekmurja, odrezani od sveta. Edina zveza nam je avtobus, pa nam še ta zaradi udobnosti posameznikov takele zavrta. Kje drugod bi vprašali: Kaj pravite? Mi pa pravimo: Napravite red v Prekmurju!

čemer se je zicali pokojnici blagi značaj. Največjo skrb je posevečala vzgoji svojih otrok, ki jim je pripomogla do lepih položajev. Sin Ciril, naš znan pianist, je profesor na glasbeni šoli v Beogradu. Poleg moža, ki uživa zaslužni pokoj, in sina Cirila žalujejo za blago materjo še trije sinovi in dve hčerki. — Pri svojem sinu Maksu je po dolgem trpljenju umrla v Trbovljah ga. Antonija Rakova, v visoki starosti 83 let. Pogreb bo v sredo popoldne iz hiše žalosti v Pauzerjevi koloniji. Naj bo pokojnika materama ohranjen lep spomin, žalujočim družinam naše sožalje.

• Novi grobovi. V Loškem potoku je umrl v najlepši moški dobi, star komaj 33 let, ugledni gostilničar g. Miroslav Rus. Zapustil je vdovo go. Lizo in dva otroka ter širok krog sorodstva. Uglednega pokojnika bodo jutri ob 9 spremenili k večnemu počitku. — V ljubljanski bolnišnici je umrla ga. Franciška Kunstleja, vdova po zvanilniku državnih železnic. Pogreb bo danes ob 15. na pokopališču v Dravici. — V Aljaževi ulici št. 7 je umrl g. Anton Pečnik, železniški uradnik v pokopju. Pogreb bo danes ob 14. — V Selu na Vipavskem so 4. t. m. pokopali uglednega gospodarja g. Josipa Mrmoljo, ki je dosegel visoko starost. Njegovi sorodniki in potomci žive tudi v Jugoslaviji. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Avtomobilski klub se je preimenoval v zvezo. V nedeljo so se v Zagrebu zbrali delegatje Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije iz vseh mest, kjer so bili sedeži sekcij, ki izredni glavni skupščini, ki je imela nalogo, da Avtomobilski klub preimenuje v Zvezo avtomobilskih klubov kraljevine Jugoslavije. Po podrobnih razpravi je skupščina odobrila nova pravila, ki določajo, da se bo sedež zveze vsaka tri leta menjal med Beogradom, Zagrebom in

dojgi žalni spoved, ki se ga je udeležilo nekaj sto ljudi. V slovo so ji zapeli pevci »Grafike« in »Sloga« pod vodstvom g. Premleča krasne žalostinke, ob grobu pa se je od plemenite pokojnice poslovil g. Gvido Vitek, čigar besede so prisotne ganile do solz. Grob so zasuli s neštetiimi vencic in krasnimi šopki rož, ki jih je pokojnica tako ljubila. Blagi duši večni mir in pokoj!

— G. Hugh Rutledge, znameniti raziskovalec Himalaje, ki je vodil britanske ekspedicije na Mount Everest v letih 1933 in 1936, bo pod okriljem Angleškega društva v Ljubljani predaval o Mount Everestu v ponedeljek 19. t. m. ob 20. v franciški dvorani. Predavanje, v katerem bo opisal organizacijo vzponov na Everest ter opisal vse težave, ki so združene s temi vzponi, in vzroke, zakaj se kljub vestnim pripravam doslej še ni posrečilo stopiti na vrh najvišje gore na svetu, bodo spremljale tudi številne skioptične slike. Na izredno zanimivo predavanje že danes opozarjamo vse člane Angleškega društva in planince, ki jih zanimajo vzponi v nam neznanim gorskem svetu.

OTROŠKI ZDRAVNIK dr. Luka Bežič zopet redno ordinira

Turnograjska 4/1. — Telefon 58-39

— Občni zbor Sentjakobske krajevne organizacije JNS bo v četrtek 15. t. m. ob 20 uri v posebni sobi gostilne pri Lozariu (Zitniku) v Rožni ulici v običajnim dnevnim redom. Vse člane priatelje in somišljenike vabi odbor da se občneza zbora zanesljivo in točno udeležijo.

— Važno opozorilo za rezovalne oficirje! V sredo 14. t. m. bo ob 20. v dvorani »Zvezde« važno predavanje za rezervne oficirje. V smislu naredbe komande dravske divizijske oblasti je udeležba na tem predavanju obvezna za vse rezervne oficirje glavnih rodov (pohote, topništva, konjenice, inženjerstva in letalstva. Pri vstopu je oddati na osemkino pole napisano ime z vojaškim činom radi nadaljnje evidence vojne oblasti. Pričetek predavanja bo točno ob dvajsetih.

— »Prečrven« »Sonetni vences«, njegovo prvotno besedilo, je uzglasil skladatelj L. M. Škerjanec. Delo je napisano za pet solistov, možki zbor in veliki simfonični orkester. Prva izvedba bo dne 26. t. m. pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića Izvajali bodo: tenorist Franci Basist Betto, tercet Sladoljev-Jolić, Petrovič Tona in Roman, možki zbor Glasbene Matice in orkester Ljubljanske Filharmonije. — Vstopnice bodo v predprodaji od četrtka dalje v knjižarni Glasbene Matice (—)

— Razstava olj in plastik inž. arh. Mitte Švabla je odprta v Jakopičevem paviljonu vsak dan od 9. ure dopoldne do 18. ure zvečer. Razstava je že na otvoritvi vzbudila mnogo zanimanja in priznanja Občinstvo, ki si želi slediti dela za vrednoten okras vsakršne doma. bo z razstavo gotovo zadovoljno. Paviljon je ves čas toplot kurjen. (—)

— Avtoprometna zadruga v Ljubljani javlja cenj. občinstvo da od 13. februarja dalje zopet redno obratuje na progi Ljubljana — Celje. (—)

— »Mala ženika brez kuge«. Zaradi nenadne obolenosti ga. Miroslava Fuglieve, je predstava preložena za teden dni. Kupljene vstopnice ostanejo v veljavi.

— V okviru rednih tedenskih predavanj pri Sadržajski in vrtnarski podružnici Ljubljana I. bo v sredo 14. t. m. ob 19 v kemistični dvorani I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici zanimivo predavanje iz rastlinstva življenjslovstva. Predaval bo g. viš. sod. svetnik dr. Edvard Pajnk: O Udomačenju naših divjih rastlin na lepotečnem vrtu. Svoja izvajanja bo g. predavatelj pojasnjeval s skioptičnimi slikami, razena tega pa tudi s primeri iz svojega herbarija. Vstop prost.

— Društvo Meščanska šola in dom Ljubljana—Vile se najtopleje zahvaljuje za podarjene podpore sledečim tiskarjem: Korn Teodor, Košenila Franc, Umek Ivan, Mrak Ivan in Sedej Ivan. Omenjene tiskarje so bile zaposlene pri izdavi novega meščanske šolskega poslopja na Viču Podarjeni zneski se bodo porabili za siromašne šolske mladine.

— Pagninli ni bil »samo velik violonist, nekaj časa je psal tudi skladbe izključno za kitaro. Več teh skladb bomo slišali na koncertu, ki ga bo izvajal v ponedeljek 19. t. m. v mali filharmonični dvorani g. Stanko Prek. Vstopnice od srede dalje v knjižarni Glasbene Matice. (—)

— Kolo žen zadržark obvešča svoje članice, da bo v sredo 14. t. m. ob 20. v glasbeni dvorani društva »Sloga« redni mesečni sestanek s predavanjem žene zadružarke na delu. Predava ga. Milka Pihlarjeva.

javlja poglavje iz daljšega teksta z naslovom »Krnjence«. Čvetko Zagorac je prispeval pesem »Pozdrav« in aktualno pripovedno prozo z naslovom »Vojna«. Janko Samec je zastopal s sonetom »Slovensko ljudstvo«. Prof. dr. Maks Rožič je pisec preglednega in zanimivega članka »O bistvu filozofije«, ki tvori uvod v daljši spis o filozofiji in svetovnem nazoru. Želeli bi bilo, da bi avtor nadaljeval svoja filozofska razglabljanja, ki utegnejo spriti njegovega lahko razumljivega obravnavanja problemov in prijetnega stila samo razširiti zanimanje za filozofijo. Ivan Močnik je pisec »Kronistovih zapiskov«. Iz knjige Luisa Adamiča »Moja Amerika« je prevedeno nadaljnje zanimivo poglavje »Trideset milijonov Novozemljanov«. Med poročili piše F. K. Kos o jesenski umetniški razstavi v Mariboru, med ocenami pa poroča dr. Anton Slodnjak o monografiji Marje Boršnik-Skerlakove »Aškerca, dr. J. Glonar pa kritično razglablja zbirke: Božo Vodušek, »Očenaš svet«, Igo Gruđen, »Dvanajsta ura: Julius Slowacki, »Oče okuženih« (prevod dr. Tineta Debeljaka). Jaroslav Dolar poroča o knjigah Cankarjeve družbe in o Vodnikovih prilikah. Za novi letnik obetajo »Obzorja« zanimive prispevke iz perca priznanih pisateljev, kakor so Miško Kranjec, Ivan Potrč, Anton Ingolič, Anton Slodnjak, Ferdo Godina I. dr. S posebnim zanimanjem lahko pričakujemo napovedano žaložbo dr. A. Novačana »Friderik Celjski«. Uredništvo revije je tudi uspešno pridobilo za sodelovanje večje število naših znanih esejistov, publicistov in literarnih kritikov. »Obzorja« potemtakem dostojno predstavljajo Maribor kot naše drugo kulturno središče in se pridružujejo ostali slovenskim kulturno pomenljivim revijam.

SAMO ŠE DANES PLES V DVORCU

Dodatek: POSLEDNJA MODA V TEHNIKOLORU. — KINO MATICA, tel. 21-24

Balet milanske Scalo. Ob 16., 18., 21. stajna italijanska komedija — ki izredno dobro vsakomur ugaja.

POD PARIŠKIMI MOSTOVI

JEAN PIERRE AUMONT — MICHEL SIMON

Odlično francosko filmsko delo, ganljive vsebine in vedrega razpoloženja. Film goboke ljubezni in vernega prijateljstva.

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Sloga, tel. 27-30

Zabavna muzikalna komedija za smeh in veselje!

Ob 16., 19. in 21. uri

KINO UNION,
Tel. 22-21

ČARDAŠ - KAVALIRJI

Gustav Fröhlich in Camilla Horn. — Za smeh: Tibor Halmay in Huszar Puffy.

— Skavtski kuharski tečaj Zveze gosposdin se bo pričel 2. aprila. Pristojbina za enkratni poset bo 5 din. Prijave do 28. marca. (—)

— JNAD Jugoslavija. Danes ob 18. uri bo v posvetovalnici sestanek narodno-obrambne sekcije. Vsi tovarši, ki se zanimajo za narodno-obrambno delo, naj se sestanika zanesljivo udeležijo. Tajnik I.

— JNAD Jugoslavija. Drevi ob 18. sestanek ženske sekcije. Načelnica.

— VI natakarski ples v Ljubljani. Dne 15. februarja, v četrtek bo v veliki dvorani Kazine tradicionalni natakarski ples pod pokroviteljstvom predsednika Zveze združenj gostinskih podjetij dravske banovine g. Cirila Majcena. Za strokovno postrežbo, izvrstno pijačo ter izbrana jedila pri bifeju bo preskrbljeno. Igrala bogdha Merry-Boys. Plesno vodstvo mojster Jenko. V stranskih prostorih bar. Krasna dekoracija velike dvorane. Pričetek plesa ob 20.30. (—)

— Nesreče brez konca in kraja. Mestni reševalci so včeraj prepeljali v bolnišnico 29-letnega Karla Slugo, kijučavničarja, stanujočega v Pohlnovi ulici, zapostn pa je v železniški delavnici na glavnem kolodvoru. Pri delu se je hudo opelkel no životu, da je njegovo stanje prav resno. Huda nesreča se je pripetila 29-letni Angeli Erdaničevi s Kolovca pri Kamniku. Nanjo se je zvrnil voz hlovod, da je dobila prav hude poškodbe. V bolnišnico je moral tudi 15-letni sin magistratnega uradnika Borut Gorazi iz Verovškove ulice, ki si je pri smučanju zlomil nogo.

— Popravljam. V ponedeljski izdaji smo v poročilu o občnem zboru Zdravniške zbornice po pomoti navedli, da je o »Zdravniškem vestniku«, ki ga izdaja in ureja poseben konzorcijski poročal primarij dr. Oton Weiss. Vsak poznavalec zdravniškega stanu je lahko sam razbral in popravil, da je poročilo, ki je bilo z odobranjem sprejeto na znanje, podal ugledni kirurg, primarij dr. Oton Bajc.

Zbor diplomiranih tehnikov

je sklenil združitev z udruženjem graditeljev in spremembo naziva diplom. tehnik v graditelj

Ljubljana, 12. februarja
Včeraj dopoldne je v dvorani restavracije »Pri šestici« zborovala v okviru 16. rednega občnega zbora ljubljanska sekcija Udruženja diplomiranih tehnikov kraljevine Jugoslavije. Pomembnemu zboru, ki bo zaradi sprejetih sklepov zabeležen v društveni kroniki kot važen mejnik, so prisostvovali številni člani in zastopniki povabljenih sorodnih strokovnih organizacij. V uvodnem nagovoru je predsednik g. Kamil Hilbert pozdravil poleg novinarjev »Jutra« in »Slov. Naroda« zastopnika glavne uprave Udruženja diplomiranih tehnikov v Beogradu g. Andjelovića, zastopnika Hrvatskega društva graditeljev g. Bermana in Rižnerja, zastopnika udruženj graditeljev v Ljubljani stavbenika g. Miroslava Zupana, zastopnika zbornice za TOI v Ljubljani g. Travna in zastopnika organiziranih tehnikov, uslužbenih pri MOL g. Rozmana.

Delovanje odbora je bilo v preteklem poslovnem letu prožno in iniciativno, čeprav je delo trpelo zaradi splošnih izvedenih razmer. Tajniško poročilo, ki ga je prečital g. Boris Raca, kaže, da je imel odbor 21 rednih in 1 izredno sejo, da je tajništvo sprejelo 225 dopisov odposlalo pa 640 da je 137 članov prelo posebno okrožnico glede izpolnitve kartoteke in imenika absolventov TSS v Ljubljani. Odbor pa se je zlasti trudil da bi svojim brezposelnim članom preskrbel službe in mu je to v nekaterih primerih zlasti v gradbeni stroki uspelo. Že zaposlenim članom je skušal s posredovanji izboljšati njihov položaj. V odnosu nasproti glavni upravi združenja v Beogradu je bilo najvažnejše delo na predlogu novega osnutka zakona o diplomiranih tehnikih, ki je bil sprejet na skupščini m. m. v Sarajevu in bo sedaj predložen merodajnim činiteljem Diference v stališču do novega osnutka so prišli najbolj do izraza v nazivu. Medtem ko osnutek predlaga naziv »tehnik« in ne »diplom tehnik«, so bili Hrvati in njim so se pridružili tudi Slovenci mnenja, da bi bil umestnejši naziv »graditelj«. Hrvatski diplomirani tehnik so storili še korak dalje in se združili z Udruženjem pooblaščenih graditeljev v skupno organizacijo. Tudi to pobudo je ljubljanska pozdravila, medtem ko so ostale sekcije v Beogradu, Nišu, Novem Sadu, Sarajevu, Drvaru in Splitu zavzele odklonilno stališče.

Organizacija dipl. tehnikov pa ima še en važen smoter. Že dolga eta vodi borbo za pristupitev absolventov TSS k studiju na naših domačih univerzah. Doslej v tem pogledu ni zaznamovala nobenega uspeha in tudi lansko protestno zborovanje v Zagrebu je bilo zaman. Zanimivo pa je, da zakon o srednjih tehničnih šolah govori o sposobnosti dipl. tehnika, da nadaljuje svoje študije na naših univerzah, da pa zavzema odklonilno stališče zakon o univerzah. Argument proti pristupitvi bi naj bilo pomanjkanje splošne izobrazbe, za kar pravijo dipl. tehnik, da je prazen izgovor, ker je ta razlika samo v verouku in mrtvih jezikih in pa v tem, da ima gimnazija 26, tehniška srednja šola pa 48 učnih ur tedensko.

Ljubljanska sekcija Udruženja dipl. tehnikov je imela 601 člana in združuje tako v svojih vrstah okroglo 64% vseh doslej absolviranih tehnikov v Ljubljani (888). V zvezi z notranjo preureditvijo države se je reorganiziralo tudi udruženje »Zvezo tehnikov kraljevine Jugoslavije«.

Blagajniško poročilo in predlog novega proračuna je podal predsednik g. Kamil Hilbert. Precejšnje izdatke je imel odbor z nabavo inventarja, tiskovin, knjig in tako je prišlo pri obračunu do deficita. Društvena imovina pa je vredna 9095 din. Novi proračun je uravnotežen.

V imenu nadzornega odbora je izjavil g. Jože Senk, da je našel pri pregledu odbovega dela vse v najlepšem redu in je predlagal odboru absolutorij. Predlog je bil soglasno sprejet.

Po tej točki so pozdravili zborovalce zastopniki, nato pa je prešel predsednik na najvažnejši predlog včerajšnjega zborovanja: združitev diplomiranih tehnikov z graditelji. S tem predlogom je združil tudi svoje obširno poročilo. Bilanca 16-letnega delovanja udruženja v smislu predsednikovega poročila nikakor ni razveseljevala in ne more pokazati tistih uspehov, ki bi jih članstvo

želelo. Na par primerih je predsednik pokazal, kako obupen je položaj nekaterih članov v njihovih službah, pri tem pa je posebej podčrtal, da društvo pri svojih posredovanjih ni našlo razumevanja niti tam, kjer bi vsak pričakoval, da bodo pripravili zaščititi domačega človeka pred — tujcem.

Izhod iz tega težkega položaja je, da diplomirani tehnik čim bolj ojačijo svoje vrste in da se po vzoru zagrebških tovarišev tudi v Ljubljani združijo z Udruženjem graditeljev. V boljšo zaščito diplomiranega tehnika predlaga tudi spremembo naziva v »graditelj«, da se s tem čim bolj potegne črta med tehnik s kvalifikacijo diplome in drugimi, ki si prisvajajo ta naziv, pa zato niso upravičeni. Naziv graditelj je za dipl. tehnika predviden tudi po zakonu. O vsem tem je odbor že razpravljal tudi z Udruženjem graditeljev, ki so fuzijo pripravili izvesti.

O tem važnem predlogu predsednika se je razvila obširna debata, v katero so s svojimi pomisleki ali z odobravanjem poslegli g. Ivič Iglič, Mozetič, Berman, Andjelović, Rižner in predsednik Hilbert. Pri glasovanju je predlog prodri skoraj soglasno. Sklenjeno je bilo, da se reorganizacija izvede do konca marca, ko naj izredni občni zbor zaključi staro organizacijo in odpre novo dobo, ki naj bi bila uspešnejša. Do tega izrednega občnega zbora bo vodil Udruženje še naprej stari odbor. Odnosi z beograjskimi tovarši, ki zaenkrat zaradi posebnih razmer v Srbiji ne morejo slediti taki reorganizaciji, bodo ostali nespremenjeni, nova organizacija se bo trudila, da najde čim več skupnih točk za sodelovanje in tako zopet poveže vse absolutne srednjih tehničnih šol Jugoslavije v močno strokovno organizacijo z jasnim smotir: pomagati našemu diplomiranemu tehniku do položaja, ki odgovarja njegovim kvalifikacijam, in zaščititi ga povsod, kjer je potreba.

Po zaključnih besedah stavbenika g. Zupana, zastopnika glavne uprave g. Andjelovića in predsednika Hilberta je bil občni zbor v najboljšem razpoloženju končan.

69. zbor metliških gasilcev

Metlika, 12. februarja

V metliškem gradu se je zbrala ena izmed najstarejših gasilskih čet v Sloveniji k svojemu 69. občnemu zboru. Predsednik Ivan Malešič se je spominjal Nj. Vel. kralja Petra II. ter pokrovitelja Nj. Vis. kraljeviča Tomislava. Pozdravil je častnega župnega starešino g. Franca Weissa, župnega podstarešino g. Jožeta Kremesca in župnega podtajnika g. Ignaca Stuparja. Zborovalci so nato izkazali tudi čast spominu umrlih tovarišev Antonu Vrvščarju in Viktorju Lipeju. Zatem je predsednik orisal vsjo težo časa, a tudi odločno voljo vsega članstva, ki naj bi se v naprej vztrajalo pri svojem človekoljubnem opravilu, vselej pripravljeno na še večje žrtve, če jih bosta terjali nevarnost in domovina. Vsem sodelujočim je izrazil za trud iskreno zahvalo. Izbrana poročila činiteljev so predložila vse uspehe, a tudi neuspehe v preteklem letu. Razveseljivo je dejstvo, da je članstvo prežeto z duhom, ki kaže krepak številni in delovni porast in bo najlepši dokaz odločne volje, s katero bo četa vstopila v svojo 70. jubilejno leto. Izvoljen je bil stari odbor s predsednikom Ivanom Malešičem na čelu, tajnik pa je g. Drago Bitenc.

Z Jesenice

— Smrtna kosa. Po daljši bolezni je v 65. letu starosti umrla gospa Marija Gorupova, soproga upokojenega železniškega uradnika in mati štirih sinov, ki sodelujejo pri Sokolu in drugih narodnih in kulturnih organizacijah. Pogreb blage pokojnice je bil v nedeljo popoldne. Pokojnico je spremlila dolga vrsta sosedov, prijateljev in znancev. Zelo častno so bili zastopa ni železničarji, Sokoli in člani narodnih in prosvetnih društev. Bodi narodni ženi ohranjen lep spomin, svojem pa naše iskreno sožalje!

— Sokolsko društvo Jesenice priredi v sredo 14. t. m. ob 20. predavanje br. Vokoslava Bučarja: »Kaj je nevarnost«. Glede na aktualno vsebino predavanja se pričakuje velika udeležba sokolskih pripradnikov in občinstva.

Dr. STÖSSEL

švicarski kozmetični preparati so odlične kakovosti in nizkih cen. — Depot Parfumerija »VENUS«, Tyrševa 9

• Akcija za rešitev Aškerčeve domačije. Poročali smo že, da se je pod okriljem šentpetrške moške in ženske podružnice Ciril-Metodove družbe v Ljubljani osnoval poseben akcijski odbor, ki mu predseduje bivši narodni poslanec g. Rajko Turk in ki si je zastavil nalogo, da reši domačijo pokojnega Mihe Aškerca, brata velikega pesnika balad in romanc, v Velikem Sirju nad Rimskimi toplicami in s tem plemenitim dejanjem počasti pesnikov spomin. Akcijski odbor je izdelal podroben načrt, po katerem si v marcu ali na začetku aprila zamislja nabralni dan, ki naj bi se vršil po vseh večjih krajih Slovenije. Vsi posamezniki, ki bi bili pripravljeni sodelovati, a posebej se vsa nacionalna in kulturna društva, se naprošajo, da se po dopisnici javijo predsedniku g. Rajku Turku v Ljubljani, Komenskega cesta, ali blagajniku akcijskega odbora, g. Zdravku Tomsetu v Ljubljani, Slomškova ulica 21. V kratkem bodo natisneme poloznice, odbor pa pripravila tudi izvirno opremljeno spominsko knjigo, v kateri bodo vpisana imena vseh darovalcev. Akcijski odbor upravičeno pričakuje, da bo vsa zavedna nacionalna javnost njegovo prizadevanje podprla iz vseh svojih moči.

• Izpopolnitev zbirke belgijskih umetnin v muzeju kneza Pavla. V nedeljo dopoldne je bila v Muzeju kneza Pavla v Beogradu prisrčna svečanost, ko je belgijski poslanik na našem dvoru grof de Thesi izročil muzeju zbirko del valonskih slikarjev, ki jih je poklonil naš častni generalni konzul v Liegeu g. Hoge. Slovesnosti so med drugimi prisostvovali minister prosvete dr. Boža Maksimović, minister pravde dr. Laza Marković, rumunski, turški, grški poslanik in predstavniki ostalih poslaništev in še številni zastopniki naše javnosti. Belgijski poslanik grof de Thesi je imel pri tej priliki kratek nagovor, njemu pa se je zahvalil minister prosvete Maksimović in ga poprosil, naj sporoči hvaležnost jugoslovanskega naroda g. Hogeju, ki je že preprič daroval muzeju zbirko flamskih slikarjev, z zbirko valonskih umetnikov pa je belgijski oddelek v muzeju izpopolnil na najodličnejši način.

• Pogreb Ličarjeve mame. V nedeljo dopoldne se je zbralo v Trbovljah veliko število pogrebcev pred Ličarjevim domom, da sprejmo skrbno in ljubčo ženo in mater gospo Nežo Ličarjevo na njeni zadnji poti. Od svoje bivše članice in navdušene pevke so se poslovili združeni trgobovejski pevski zbori z v srce segajočimi žalostinkami. Gospa Ličarjeva je umrla prav na dan 50 obletnice poroke, stara 71 let. Pridna in delavna je pomagala svojo moč, da le po Sloveniji znanemu organistu, in otrokom do ustvaritve prijetnega doma, ki je bil vselej v najbujnejšem cvetju, v

Ljubljano. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno. Ljubljano so na skupščini zastopali gg. predsednik Praprotnik, odvetnik dr. Žužek in direktor dr. Pavlin.

• Namesto venca na grob umrlega Šumakovega očeta iz Kraplja pri Ljutomeru so darovali Družbi sv. Cirila in Metoda: dr. Porekar Ciril, zdravnik, Senčar Ciril, trgovec, šašel Gregor, notar, vsi v Ljutomeru, in Senčar Metod, trgovec v Strigovi, vlak po 100 din; Dobnik Josip, pek v Ljutomeru, 20 din, skupaj 420 din. Vsem darovalcem iskrena hvala! — Na slankovem večeru v Ljutomeru so nabrali za Družbo sv. Cirila in Metoda 293 din prostovoljnih prispevkov. Hvala!

• Siromašen invalid išče tovariše iz vojne. Janez Reven, kmečki posestnik z Dobravega pri Zireh nad škofjo Loko, je v svetovni vojni leta 1915. do 1918. služil pri 27. domobranskem polku. Dne 14. avgusta 1918 je nekje na Zgornjem Koroskem padel pod vojaški voz, da so ga morali z nevarnimi poškodbami prepeljati v bolnico v Spital ob Dravi, kjer se je nekaj časa zdravil. Iz bolnišnice in iz vojske je bil odpuščen pobiljen, posledice njegove nesreče, ki so trajale dolga leta brezuspešnega zdravljenja, so ga spravile ob vse premožnje. V svoji stiski je prošil od instance do instance, da se mu prizna invalidnina, a vse prizadevanje je ostalo zaman, čeprav hrani vse dokumente. Zdaj se je odločil, da preko lista naprosi svoje bivše tovariše iz 27. domobranskega polka in jih poprosi, da bi pričali zanj. Kdor koli bi mu mogel pomagati, se naproša, da sporoči svoj naslov g. Antonu Erjavcu v Ljubljani, Lepočvorska ulica 9.

• Proti ozbilnim se je izkazala sol Sv. Roka kot zelo dobra. Žličice se soli razstopijo v vroči vodi v umivalniku in 15 minut namakamo ozeble dele nog. Nato namazemo mesta, kjer so ozeble, z vazelinom in jih ovijemo s platneno krpo. Bolečine takoj prenehajo. Če ponovimo ta postopek nekajkrat, bodo tudi nabrekli na ozeblinah popolnoma izginili. Sol Sv. Roka dobiite povsod. (—)

• Pri kašlju lahko potkujete Guajacolsirup »Remedia« (Guajacol-Perdynamin) za odrasle in otroke. Dobite ga v vseh lekarnah S. br. 2615 od 6. 2. 1940. (—)

Iz Ljubljane

— Poslednja pot go. Marte Frelihove. V nedeljo popoldne so pokopali blago, trpečo gospo Marto Frelihovo, skrbno in dobro mater go. Emilja, režiserja naše opere ter Evgena, stavca in znanega kulturnega delavca. Pokojnica se v svoji skromnosti nikdar ni udeleževala v javnosti, pa so vendar mnogi poznali njeno dobro srce. Kako priljubljena je bila, je pričal

mahoma vse načrte, potopi vse projekte, uniči vse sanje in želje režiserjev, igralcev in direktorjev. Po navadi je tak kontrolor suhoparen uradnik, ki umetnosti ne samo ne razume, marveč nima z njo prav nobenega stika in jo tudi ne občuti. Zanj velja samo prepis, uredba, zakon, paragraf. To je prav plastično opisal bivši direktor beograjske drame, znan književnik dr. Ranko Mladenović v svojem članku v reviji »XX. vek«, kjer pravi, da so morali odložiti premiero neke igre zaradi tega, ker brez kontrolorjevega dovoljenja (ki je zmerom zvezan z nekolikimi akti) niso smeli kupiti odnosno naročiti para nekakšnih stiliziranih ali zgodovinskih copat! Umnevno je, da se zaradi tega vsaka red neškodno zavleče in da med temi kontrolorji in med umetniškimi voditelji vlada nekakšna trajna vojna napetost. Z druge strani vpliva to na umetnike, da postanejo apatični in da le »izvršujejo svoje dolžnosti«, ker morajo, toda ne s tisto ljubezno in vnemstjo, ki je vsaki umetnosti neogibno potrebna in brez katere ni umetniškega ustvarjanja. Teh in takih vzrokov je tedaj več in so imeli in še imajo občutne posledice: predvsem to, da prestolniško gledališče ni postalo vodilno in vzorno za vsa ostala gledališča v državi. Tako smo doživeli, da hodijo vsa gledališča svojo pot, da celo, da imajo provincijska gledališča nove stvari znatno prej na repertoarju kakor centralno, prestolniško, in tudi to, da razna provincijska gledališča dajejo svoje posamezne predstave v boljši umetniški scenici realizaciji kakor prestolniško... Izjemo dela beograjske opere, ki se je pod vodstvom znanega mojstra, direktorja Matačića zares povzpela na zavidno višino, medtem ko daje drama stvari, ki jih je provinca že zdavnaj pokazala svoji publiki...

• Novi upravnik g. Predić (ki prav za prav ni nov, ampak reaktiviran) je dal časopisu dosti lepih obljub. Ena je realiziral prav uspešno: gostovanje dr. Branka Gavella, ki je postavil, kakor sem prej omenil, Shakespearejevo stvar »Dvanajsto noč ali Kar hočete«. Dr. Branko Gavella je režiser velikega evropskega formata in nedvomno najboljši jugoslovanski režiser

Iz Maribora

a— Zastavljati po vzgledu nacionalista. V Ljubljani so ob izrednem številnem spremstvu pokopali vraga narodnjaka in zavodnega Sokola Julijana Ribiča ml. Pred Sokolovskim domom, kjer je bila njegova rakev ometa v črno in okrašena z vencem, se je poslovalo s prisrčnimi besedami starosta br. Iuršek. Pekrski pevci so zapeli v poslušne slovo pretresljivi žalostniki. Blagi pokopnik je bil član uprave ljubljanskega Sokola, član sreskega odbora OJNS in blažajnik Kinetijske podružnice. Vzgladnemu ljubljanskemu narodnjaku in plemenitemu pokopniku ohranimo svetel spomin! Zahujom namse globoko sožalje.

a— Nova pravna Mesne hranilnice, ki so bila, kakor smo že poročali, sprejeta na znanji seji mariborskega mesnega sveta, je sedaj finančno ministvo odobrilo.

a— Dijasij kulinji v Mariboru so darovali v počastitev spomina pok. ravnatelja Franja Piska člani ljubljanske Sv. Lovence-Silvanske-Orehova vas 500 din, sodni svetnik dr. Alojzij Lesnik 200 din, dr. Anton Hrovat, zdravnik v Ormožu, 150 din. Namesto venca na grob pok. ravnatelja Jos. Hladika-Bolinskega pa so darovali dijasij 70 razreda prve realne gimn. 100 iskrena hvajla!

a— Kvarstvo in ljubezen, znano Schillerjevo dramo, bodo v kratkem uprizorili v marib. gledališču v Mariboru režija in Albrechtovem prevodu.

a— Gostovanje Mirakovega gledališča v Mariboru. Preprosto vstopnic za Mirakovo tragedijo »Stari Rimljan« je še danes pri »Pulniku«, od srede dalje pa pri gledališki blagajni. Ker je gostovanje Mirakove skupine v Narodnem gledališču enkratno, naj nihče ne zamudi zamislivega večera v četrti 15. t. m.

a— Vztrajen dravski zimske kopalec je Mariborčan g. Stojan Grom. Skozi vso zimo se redno vsak dan kopije v Dravi. Svojo srečo so izkusili tudi drugi, pa niso vzdizali. Vročjavnice je bilo v Mariboru več takzanih vročjavnice, ki so si hodili hladiti svojo kri v Dravo tudi čez zimo. Krivna vročina pa je očividno popustila. Le Stojan Grom pogumno brani čast mlade generacije »dravskih bobrov«.

a— Oproščen. Pred okrožnim sodiščem se je moral zagovarjati bivši framski občinski tajnik Vili Belšak zaradi obožbe poverbe. Vili Belšak, ki je bil razrešen sponje službovanja pod županovanjem sedanjega župana g. Ivana Potka, pa je bil oproščen vsake krivde in kazni.

a— Trpke socialne prilike. Zgodilo se je, da si je v neki tuk. tvornici delavec sredi dela zlomil roko. Dva meseca je revež boloval. Ko se je vrnil nazaj na delo, pa so mu rekli, da je opuščen. Siromak je še danes brez dela.

a— Smrtina nesreča. V marenberški usnjarni se je pripetila usodna nesreča, o kateri smo že poročali in ki je doletela 52-letnega delavca Petra Pavliča. Transmisija ga je zajela in nekajkrat zavrtela. Pavlič, ki je imel prebito lobjano in druge smrtonosne poškodbe, je včeraj umrl v mariborski bolnišnici.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«
ALOJZIJ PLANINŠEK,
LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14,
javlja izid žrebanja z dne 12. februarja, V. razreda 39. kola:

DIN 60.000.— št. 22794 54670
DIN 50.000.— št. 66586
DIN 40.000.— št. 73190
DIN 30.000.— št. 706 24709
DIN 20.000.— št. 35249 52750 66096
DIN 16.000.— št. 4000 24694
DIN 12.000.— št. 7275 68609 78475 93755

PO DIN 10.000.—
3745 14730 24496 25552 50354 57655 59127
63747 69238 78171 81639 83483 84081 97136 97209

PO DIN 8.000.—
1759 5843 5877 6972 11081 14319 14969
17972 20708 40277 50713 51388 54925 57482
62209 68394 73967 91922 92733 93512 98093

PO DIN 6.000.—
6346 9839 18443 22801 23448 36486 37520
40304 41641 48160 53458 60922 63405 81351
82724 85221 89090 93159 95556

PO DIN 5.000.—
2453 17397 20801 20876 45050 45137 49559
53828 55845 62797 63006 64674 70888 73275
74726 78870 83056 88103 90760 93277 93723 97540

PO DIN 4.000.—
690 930 5077 15506 16634 28237 29190
30074 31503 34946 35342 36718 40053 43335
43727 45247 46136 53623 57154 57165 57735
57935 63567 64644 64673 65185 66810 67312
68387 73530 73554 75027 80119 85505 85737
90473 91847 93250 97759 98313 98920 99553

Nadalje je bilo izrebranih še veliko števil dobitkov po din 1.000.—

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, eventualna pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v torek 13. t. m. Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče« lahko denar takoj dvignejo.

Kupite srečke drž. razredne loterije v glavni domači kolekturi »VRELEC SREČE« — ker se Vam sedaj nudi največja prilika, da v kratkem času zadene kak večji dobiček. Srečke se bodo prodajale, dokler bo trajala zalog.

Priporočam se Vam vsem

domača kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«

Alojzij Planinšek,

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14.

a— Na Dravskem polju je gorelo. Domačijo posestnika Franca Kunsteke iz Spodnje Jablane pri Cirikovcih je zajel ogenj. Kunstek je oškodovan za vrsto ti-sočakov.

a— Krogastki Sokoli so imeli v nedeljo občni zbor, na katerem je bila izvoljena sledeča uprava: Lojze Ferš starosta, Dragana Pajnkovič namestnik, Ivan Homer načelnik, Viktor Herič namestnik, Vida Ribarič načelnica, L. Korenova namestnica, Lipe Izlaker tajnik, Janko Eferl blagajnik, Kurt Hope prosvetar, Ivo Ribarič matrikar. Odborniki: prof. Struna, Škida, De Corti, Vaupotič, Bračko, Švarc in Stibic. V nadzornem odboru so dr. Kovačič, prof. Degen in Šturm.

a— Razburiliv incident se je pripetil v nekem tukajšnjem nočnem lokalu. Vesela družina se je zabavala do rane ure in napravila precej mastno ceho. Ko pa je bilo treba poravnati račun, je sledilo razgrajanje. Steniklenec in kazarci so frčali po zraku. Mir je vzpostavila šele policija.

Iz Celja

e— Učiteljsko zborovanje. Sresko društvo JUU v Celju je zborovalo v soboto v poslopju I. drž. narodne šole. Po pozdravnih besedah predsednika g. Franja Roša je počastilo spomin neznanega tovariša g. Franca Krajinca, ki je deloval dolgo vrsto let zelo uspešno na celjski okoliški šoli in zapustil svoje posestvo na Poluhah Družbi sv. Cirila in Metoda ter si tako postavil najlepši spomenik. Nato so zborovalci obravnavali organizacijske zadeve. Učitelstvo se je odločilo, da odločno in dosledno zastopa interese učitelstva.

Uveljavila se je potreba čim večje povezanosti med člani. Društvom in sekcijo, ki zahteva veliko delavnost vseh članstva. Zborovalci so kritično obravnavali predloge in zahteve k finančnemu zakonu ter poudarili, da je izpolnitev teh zahtev zares nuja. Zimske akcije odseka učiteljske za obmeine šole, o kateri je poročala šolska upravitelica v p. gđ. Ivanka Zupančičeva, je zelo lepo uspela. To dokazujejo pisma in zahvale šolskega upravitelja in otrok v Novi cerkvi v H.lovah. Kamor so bila darila poslana Ga. Angela Vodecova iz Ljubljane je predavala o socialnem položaju žene in učitelice ter o njenem odnosu do sredine, v kateri živi in dela. Prikazala je zapostavljenost žene v socialnem in političnem pogledu ter poudarila potrebo, da se žena s svojim delom in enakovrednostjo bori za enakopravnost. Sresko društvo JUU v Celju bo zborovalo v aprilu z drugimi učiteljskimi društvi v Trbovljah.

e— Novi grobovi. V soboto so umrli: na Cesti na grad v starosti 79 let vdova po majorju in lastnici trafike na Glavnem trgu ga Marija Debelakova, roj. Kovaceva, v Inavčevi ulici v starosti 85 let vdova po sodnem uradniku Uršula Panovičeva, v Zavodni 80letna vdova po poštnem zvančniku ga. Ana Kuharjeva, na Poluhah v starosti 76 let vdova po železniškem zvančniku ga. Marija Pavčnikova in v Lokrovcu 41letni posestnik Franc Vetrnik. V Gledališki ulici je umrl včeraj v starosti 65 let mizarški mojster in hišni posestnik g. Martin Pernovski; pogreb bo v sredo ob 15.30. V bolnišnici je umrla v soboto 45letna Marija Repnikova z Brega pri Polzeli, v nedeljo pa 65letna preužitkarica Marija Zalokarjeva iz Košnice pri Silvici. Pokojnim blag spomin, svojcem iskreno sožalje!

e— Naraščanje brezposelnosti. Statistika celjske borze dela izkazuje močno naraščanje brezposelnosti v zadnjih tednih. Dne 10. t. m. je bilo pri celjski borzi dela v razvidnici 1028 brezposelnih (866 moških in 162 žensk) nasproti 849 (704 moških in 145 žensk) dne 31. januarja.

e— Na peči se je ponesrečil. Ko je ležal 83letni občinski revež Rok Verk pri Sv. Petru na Medvedovem selu na močno zakurjeni kmečki peči in tam zaspal, se je hudo opeklo do hrbtu.

e— Cigan baron. Mariborsko Narodno gledališče bo uprizorilo tudi ob 20. v gledališču slovito Straussovo opero »Cigan baron«. Predstava je za abnoma.

Iz Gornje Radgone

gr— Himen. Poročila sta se gđ. Rozi Degnova, zasebna uradnica v Gornji Radgoni, in g. Ivan Osredkar, knjigovodja v Mežici. Sokolskemu paru iskrene čestitke.

Naše gledališče

D R A M A

Torek, 13.: zaprto.
Sreda, 14.: Na prisojni strani Red B.
Četrtek, 15.: Praznik cvetočih češenj. Red četrtak.

Helga Krog, nordijska pisateljica je ustvarila veseligr »Ne prisojni strani« prijetno delo, v katerem se menjavata vrednost in resnost. Zakonska kriza, razburjenje v rodbinskem krogu in happy-end po mnogih zapletitostih, tvorijo ljubezveno, lahkonno in igralsko zanimivo dejanje. Igrali bodo Kralj, Mira Danilova, Vida Juvanova, Polonca Juvanova, Daneš Jan. Jerman. Režiser prof. Sest. Predstava v sredo bo za Red B.

O P E R A

Torek, 13.: zaprto.
Sreda, 14.: Rusalka. Red sreda.
Četrtek, 15.: Lumpacijs Vagabundus. Red A.

V sredo se bo ponovila pesniško lepa Dvofakova opera »Rusalka«, ki spada po liricnem, v bajko odmaknjem sježu in po bogati, iz mehke slovanske duše porojeni glasbi med najlepša dela svetovne literature. Na uprizoritve sta izredno tenkočutno pripravila šef.režiser Debevec in dirigent Niko Štrifot, ki je vse delo še bogato prepletel z domiselno glasbo in dovplnilmi kupleti. Glavne vloge so v rokah naših najpopularnjših igralcev Župane, M. Saneča, Janka in Pečka.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 13.: zaprto.
Sreda, 14.: Cigan baron. Gostovanje v Celju.

Četrtek, 15.: Stari Rimljan. Gostovanje Mirakove družine.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 14.: Cigan baron. Gostovanje mariborskega gledališča.

Gospodarstvo

Državni denarni zavodi in financiranje države

Leta 1935 je bila izdana uredba o prevebi Državne hipotekarne banke, Poštne hranilnice in Priviligirane agrarne banke v pristojnost finančnega ministra z namenom, da se državni denarni zavodi v večji meri pritegnejo k financiranju države. V zvezi s politiko centralizacije denarnih sredstev v državnih denarnih zavodih, ki se je dosledno izvajala v poznějšíh letih, so se razpoložljiva sredstva državnih denarnih zavodov znatno povečala. Znatno del teh sredstev se je porabil za investicijske in druge potrebe države. To financiranje se je vršilo deloma na ta način, da so državni denarni zavodi prevzemali novo izdane državne obveznice (zlasti 5% srednjoročne obveznice za izvajanje javnih del v višini 1 milijarde din in v zadnjem letu tudi 6% obveznice iz 4 milijardnega posojila za javna dela in narodno obrambo). Na drugi strani pa so državni denarni zavodi dajali državi neposredno kredite za razne državne investicije.

Vse to je imelo za posledico, da se je pri državnih denarnih zavodih naglo dvigal predvsem portfelj vrednostnih papirjev, ki se je pri Narodni banki, Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici v petih letih 1934 do 1939 dvignil od 636 na 3123 milijonov din, kakor je to razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih din):

Nar.	Portfelj vrednostnih papirjev	Posojila
1934	135	209
1935	180	382
1936	283	481
1937	398	824
1938	516	1322
1939	679	1472

V prvem letu novega režima, to je v letu 1935 je znašal prirastek vrednostnih papirjev pri omenjenih treh denarnih zavodih 262 milijonov din, naslednje leto 384 milijonov din, leta 1937 696 milijonov din, leta 1938 je dosegel celo 808 milijonov din, lani pa je znašal le 337 milijonov din.

Kakor rečeno, se je financiranje države vršilo tudi neposredno s dajanjem kreditov državnim ustanovam. Dolg državnih ustanov pri Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici se je v zadnjih letih gibal takole (v milijonih din):

Znatno zmanjšanje našega klirinskkega dolga v Italiji in Rumuniji

Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinskkih računov z inozemstvom zaznamuje v prvi četrtini februarja prav občutno zmanjšanje našega klirinskkega dolga v Italiji, in sicer za 21 milijonov din, tako da se je saldo zmanjšal od 68.2 na 47.2 milijona din.

V znatni meri se je zmanjšal tudi saldo našega klirinskkega dolga v Rumuniji, in sicer od 27.3 na 15.4 milijona din, nadalje saldo našega klirinskkega dolga nasproti bivši Poljski od 26.9 na 18.9 milijona din ter saldo našega klirinskkega dolga v Madžarski od 23.3 na 27.2 milijona din. Povečal pa se je saldo našega dolga v Slovaški od 1.7 na 3.1 milijona din. Naš klirinski dolg v Turčiji, ki je v prejšnjem tednu nazadoval od 6 milijonov na komaj 84.000 din, se je zopet povečal na 325.000 din.

V kliringu s Francijo smo bili še 31. januarja dolžni 0.3 milijona din; ta saldo je sedaj likvidiran in se je pojavil saldo naših terjatev v višini 0.7 milijona din. Med aktivnimi klirirgi zaznamuje kliririg z Nemčijo povečanje salda naših terjatev od 6.57 na 7.15 milijona mark (v prejšnjem tednu se je saldo zmanjšal za skoro 2 milijona mark), saldo naših terjatev v Češko-Moravski pa se je zmanjšal od 70.8 na 56.0 milijona Kč.

Gospodarske vesti

Nov predsednik posvetovalnega odbora za gozdne proizvode. Prejšnji teden je bila v Beogradu seja posvetovalnega odbora za gozdne proizvode pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Na tej seji so razpravljali predvsem o položaju našega lesnega gospodarstva v zvezi z zasedanjem jugoslovensko-nemškega odbora za les, ki se je pričelo 10. t. m. na Bledu. Predsednik posvetovalnega odbora za gozdne proizvode pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović se je pri tej priliki zahvalil za zaupanje in je prosi za razrešitev. Odbor je izrekel dr. Obradoviću zahvalo za sodelovanje, na kar je bil za predsednika izvoljen dosedajni podpredsednik odbora inž. Milan Manojlovič načelnik ministrstva za gozdove in rudnike. — Novi predsednik odbora je te dni v »Vremenu« objavil daljši članek o našem lanskem izvozu lesa, v katerem se je dotaknil tudi vprašanja prekomernega izkoriščanja in devastiranja naših gozdov. Da bi se tako devastiranje preprečilo so bili iznešeni predlogi za omejitev izvoza. Takdi ukrepi pa ne morejo dovesti do cilja, ker se z omejevanjem izvoza ne da regulirati produkcija in gospodarstvo v gozdovih. Omejitev izvoza bi ustvarila možnost za daleko sežne spekulacije na škodo producentov in gozdnih posestnikov. Inž. Manojlovič opozarja v tej zvezi na slabe izkušnje v najbližnji preteklosti z orehovino. Prepoved izvoza orehovih plohov je povzročila padec cen. Pri nizkih cenah so blago pokupili spekulanti. Malemu številu teh spekulantov je uspelo, da je bila ukinjena prepoved, nakar so pri izvozu dosegli ogromne dobičke. Škodo je trpel le producent in gozdni posestnik. Vrhu tega je treba upoštevati, da se največ lesa iz naše države izvažalo iz državnih gozdov, iz gozdov imovinskih občin in velikih privatnih gozdnih posestnikov. Le manjši del mehkega lesa izvira od manjših privatnih gozdnih posestnikov iz Slovenije. Največ se devastirajo gozdovi tam, kjer gozdna administracija ne more tega preprečiti, ker nima zaslombe v političnih upravnih oblastih. Dokler se gozdni prestopki oproščajo se ne more preprečiti brezpravno sekiranje gozdov (zlasti v Bosni).

Seštanek jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora bo šele v začetku marca. Poročali smo že o bližnjem sestanku jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora, ki bi se moral po prvotnih predlogih sestati že sredi februarja, pa je naše vlada predlagala odložitve za teden dni. Zda pa poročajo iz Beograda da bo sestanek šele v začetku marca. Na tem sestanku se bo razpravljalo, kakor je znano, o vračanju, ki so v zvezi z vključitvijo češko-moravskega protektorata v nemško carinsko področje.

Načrt za znatno razširjenje bombnih kultur v Južni Srbiji. Te dni smo poročali o predlogu kmetijskega ministrstva za povišanje minimalne odkupne cene za bombaž od 16 na 26 din za kg z motivacijo, da se da izdatnejše povečanje bombnih kultur doseči le tedaj, če se proizvajalcem ponudi ugodna cena. Lani je bilo z bombažem zasedeno v naši državi 5450 ha in je znašal pridelek bombnih vlaken 1.239.000 kg, kar predstavlja le okrog 3,5% našega enoletnega uvoza bombaža in bombažne preje oziroma 6% uvoza samega bombaža (uvoz bombaža in preje je znašal lani 30.3, predlanskim 35.6, leta 1937 pa 39.1 milijona kg). Po beograjskih informacijah je namen, povečati z bombažem posejano površino na 30.000 ha, pri čemer bi dosegli pridelek 7 milijonov kg, kar predstavlja 20% normalnega uvoza bombaža in preje oziroma 35% uvoza samega bombaža. Ta bombaž naj bi se pridelal v okolici Strumice, in sicer po načrtu, ki ga je predložila nedavno v Beogradu osnovana družba »Jugo-pamuk« d. d., pri kateri je udeležen nemški kapital. Ta družba bi izvedla potrebne ukrepe za boljšanje kakovosti našega bombaža.

Delovni odbor jugoslovensko-britanske trgovinske zbornice v Zagrebu je imel pretekli petek pod predsedstvom bivšega ministra g. Ivana Mohorića sejo, na kateri je razpravljalo o težkočah pri uvozu blaga v zvezi z angleško blokadno kontrolo in o bližnjih trgovinskih pogajanjih z Anglijo.

Boljša oskrba naše usnjarske industrije s težkimi govejimi kožami. Ze od lanske smodni občuti naša usnjarska industrija pomanjkanje težkih govejih kož, ker je Narodna banka omeila dodelitev deviz za uvoz teh kož. Z izbruhom svetovne vojne se je situacija še oostrišla. V zadnjem času pa se je bistveno zboljšala, ker sedaj govejo živino v velikem številu kolleto doma in izvažamo le meso. Naše klavnice imajo v zadnjem času zaradi povečanja klanja goveje živine dnevno 3 vagonce govejih kož več zvezo orei, kar zadostuje za kritje potrebe naše usnjarske industrije in obrti in je uvoz težkih govejih kož sedaj nepotreben. Ko smo lani obutili veliko pomanjkanje težkih govejih kož le bil izdan predpis, da se izvoz težkih kož vrši na podlagi kompenzacije z uvozom težkih govejih kož. Ker pa smo sedaj dovolj preskrbljeni s težkimi govejimi kožami, predlagajo zainteresirani gojspodarski krogi, da se ukine obvezni uvoz govejih kož v kompenzacijo za izvožene telečje kože. Devize, ki jih dobimo od izvoza telečjih kož pa se lahko porabijo za druge namene.

V trgovinski register sta se vpisali nastopni tvrdki: M. Šumak, eksport jaje in perutnine v Ljutomeru; Elizabeta Peterka, trgovina s platnom v Ljubljani. Pri tvrdki »Produkt«, tovarni za kis in kemikalije proizvode, družbi z o. z. je vpisano povišanje glavnice od 180.000 na 200.000 din.

Dobave. Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 15. t. m. ponudbe za dobavo heliograf, do 22. t. m. pa za dobavo plinskega in gorilnega olja. Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 15. t. m. ponudbe za dobavo brodske verige, kovnega železa, vijakov in okovja iz medi, železnih in bakrenih žebeljev, kravjega usnja, konopije in lanenega platna.

Ličitacije. Dne 16. t. m. bo pri vojni-sanitetnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 400 zdravilnih plaščev, 19. t. m. za dobavo hidrofilne gaze, 22. t. m. za dobavo okovja, vijakov in žebeljev, 6. marca za dobavo gumiranega platna in 7. marca za dobavo čiste vaje.

Borze

12. februarja

Na jugoslovenskih borzih notirajo nemški klirinski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se nudili v Zagrebu po 31.25 v Beogradu pa je bil promet po 31.25. Na beograjski borzi so se nudili bolgarski klirinski čeki po 93, v Zagrebu pa po 95. Tečaj na svobodnem trgu se nadarje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebški efektim tržišču je bilo za vojno škodo pri čvrsti tendenci po vpraševanju po 427 (v Beogradu je bil promet po 428.25 — 428.75). Zaključki pa so bili zabeleženi v 7% investicijskem posojilu po 99.50 (v Beogradu po 98.75), v delnicah Trboveljske po 240 — 243 in v delnicah Sečeraña Osijek po 155.

Devize

Ljubljana. Oficielni tečaj: London 175.70 — 178.90, Pariz 99.30 — 101.60, New York 44.25 — 44.85, Curih 995—1005, Amsterdam 2351 — 2589, Bruselj 745 — 757. Tečaj na svobodnem trgu: London 217.04 — 220.24, Pariz 122.72 — 125.02, New York 54.80 — 55.20, Curih 1228.18—1238.18, Amsterdam 2903.63 — 2941.63, Bruselj 920.11 — 932.11.

Curih. Beograd 10, Pariz 10.0350, London 17.1175, New York 446, Bruselj 75.10, Milan 22.52, Amsterdam 236.95, Berlin 178.75, Stockholm 106.20, Oslo 101.32, København 96.15, Sofija 5.50, Budimpešta 80, Atene 3.30, Carigrad 3.55, Bukarešta 3.35.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 427 den., 4% agrarne 50 — 52, 4% severne agrarne 51 — 52, 6% begluške 76 den., 6% dalm. agrarne 70 den., 6% šumske 66 den., 7% stabiliz. 96 den., 7% invest. 98.50 — 100 (99.50), 7% Selgman 100 den., 7% Blar 89 den., 8% Blar 97.50 den.; delnice: Narodna banka 7400 den., PAB 193 den., Trboveljska 241 — 243 (240 — 243), Gutmann 60 bl., Sečeraña Osijek 155 — 160 (155), Ostješka lijevanica 160 bl., Isis 35 bl.

Beograd. Vojna škoda 428 — 428.50 (428.25 — 428.75), 4% agrarne 53 den., 4% severne agrarne 50.50 den., 6% begluške 76.75 — 77.25 (77), 6% dalm. agrarne 71.50 — 72 (72 — 72.50), 6% šumske 70 — 71, 7% invest., 98.50 den., (98.75), 7% Selgman 101 den., 7% Blar 89.50 bl., (90), 8% Blar 97 den., Narodna banka 7450 den., (7500), PAB 197 den. (197.50).

Blagovna tržišča

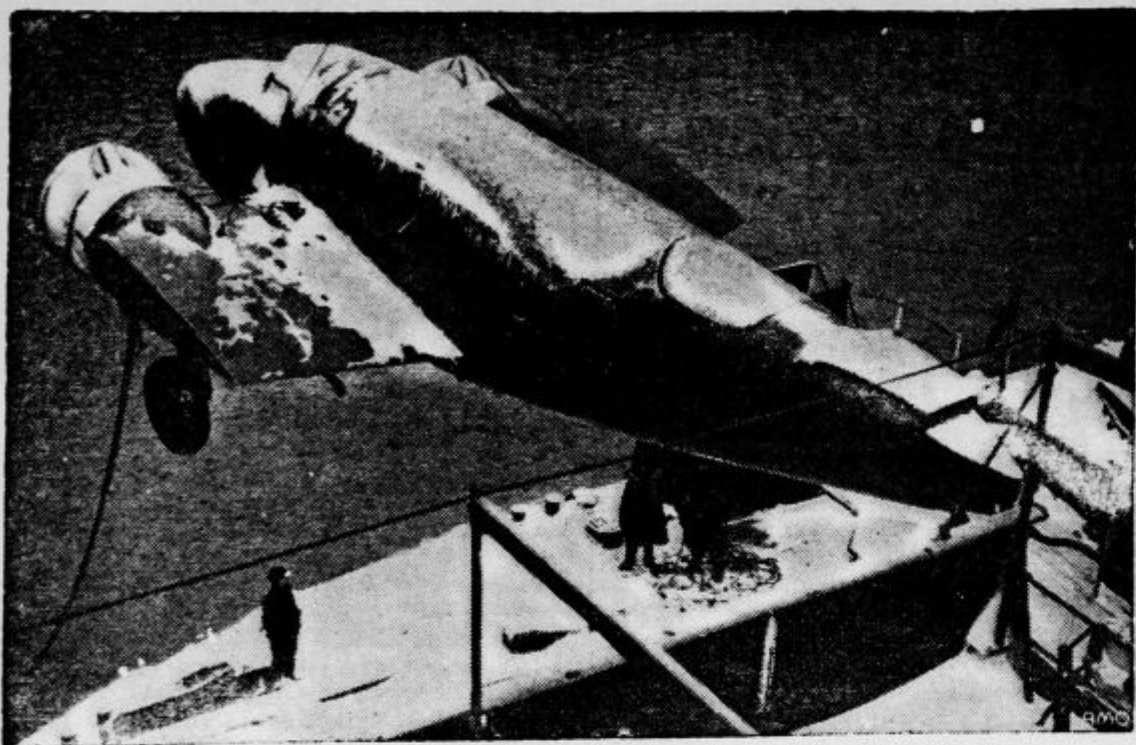
Zito

+ Novosadka blagovna borza (12. t. m.) zaradi pravočasne praznika borza danes ni poslovala.

Društvo stanovanjskih najemnikov

Ljubljana, 12. februarja. Apel, ki ga je poslalo društvo vsem stanovanjskim najemnikom v dnevniki, ni ostal brez odziva. Doslej se je prijavilo že lepo število članov in to najbolj kaže, kako potrebno je bilo ožviti to društvo. Marksidlo danes še s skopos gleda na delo društva in odlaga svoj pristop z izgovorom, da je že dovolj društev in da mora itak že plačevati preveč članarine. Toda članarina je tako minimalna, 12 din letno, da daveč zaostaja za koristmi, ki jih že in ki jih bodo uživali stanovanjski najemniki taktat, ko bo imelo društvo številno članstvo. V teku 14 dni je društvo obravnavalo že več konkretnih primerov, ko so se najemniki znašli v stiski in iskali nasvetov. Društvo jim je dalo potrebne nasvete in je tudi samo posredovalo za odklonitev nevednosti. Da bo pomoč članom še bolj uspešna je bil na zadnji seji osnovan pravni odbor, v katerem so zastopani juristi in praktiki, ki bodo obravnavali vsa stanovanjska vprašanja. Vse, ki se obračajo na društvo pa opozarjamo na to, naj predložijo ob intervenciji kratko pismo predstavko

Bombniki iz Amerike v Evropi

Kakor znano, sta naročili Anglija in Francija v Zedinjenih državah ogromne množine najmodernejših bombnikov. Prvo serijo letal tipa »Lochead« so nedavno izkrcali v nekem angleškem pristanišču.

Sovjetski vojaki s padali

Pogostoma postanejo vojni ujetniki Fincev

O znanih ruskih četah s padali poroča dopisnik turinske »Stampe« Italo Zingarelli, da imajo navado pristajati na finskih ozemljih ponoči. Pred letalom, ki vozi skakalca s padalom, gre vsakokrat izvidniško letalo. Njegov pilot daje z raketo pištole skakalcu znamenje, da se pripravi za odskok. Neposredno nato spusti majhno padalo s svetilom, ki za nekoliko minut osvetli približno kvadratni kilometer zemeljskih tal. Če se izkaže, da je

ozemlje za odskok primerno, tedaj poleti letalo s skakačem do izvidniškega letala in skakač odskoči.

Zingarelli pravi, da na ta način doslej niso pristajali pripadniki ruske vojske, temveč le poedini teroristi. Finske smuške patrulje pa jih zelo pogostoma ujamejo. Običajno nosijo ti teroristi finske uniforme in če jih Fini zalotijo v njih, jih najprevo strogo zaslišajo, potem pa ustrelje.

Poroka v času desetih minut

Razcvet poročne industrije v Arizoni — Kapela na letališču

Po vzgledu, ki ga je dalo mesto Yuma, si skuša sedaj cela vrsta večjih in manjših krajev v Arizoni dvigniti dohodke z brzimi porokami. Yuma si je z njimi povečalo svoje letne dohodke za 200.000 dolarjev in to miče seveda tudi druge kraje. Uredili so si prave »poročevalne stroje«. Kraji, skozi katere gredo transkontinentalne ceste, pozdravljajo avtomobiliste z velikanskimi, električno razsvetljenimi lepaki z napismi, kakor: »Poroke v desetih minutah!«, »Poročno dovoljenje in poroko izvršimo med tem, ko počakate!«.

Glavni vzrok za ta nenadni razcvet poročne industrije v Arizoni je menda v tem, da so v sosedni Kaliforniji izdali zakon, po katerem se nobena dvojica ne more poročiti prej nego v treh dneh po prijavi in preden ne odide na zdravniški pregled. Dvojice, ki se jim iz tega ali onega razloga bolj mudi, uhajajo zato na majhen skok v Arizono, se tam poročijo in se vračajo v Kalifornijo kot zakonite dvojice. Pa tudi iz drugih ameriških držav prihajajo nagle in s formalnostmi neobtežene poroke željne dvojice v Arizono.

Yuma je bila prvo mesto, ki je odkrilo možnost dobre kupčije s porokami. Nje župan, si je dal na urad postaviti napis: »Župan, ki izvršuje poroke. Brezplačne

informacije glede porok«. Število poročnih dovoljenj, ki jih sedaj mesečno izdaja, znaša več nego 1200, prej pa jih je bilo komaj 50. Toda slava in kupčije Yume niso dale spati drugim arizonskim krajem.

Mesteca Salome je obesilo ogromen plakat z dve pedi visokimi črkami: »Najhitrejša in najcenejša poročna služba na Zapadu!« Wickenburg je postavil ob svoj vhodni cesti 10 pedi visoko srce iz rdečih, belih in zelenih žarnic z napisom: »Poroke vse ure — dnevna in nočna služba«. Drugi kraji, kakor Tempe, Meisa, Quartzite in Tuxom oglašujejo v dnevnikih: »Poroke štiri in dvajset ur na dan!« Celo za neučakane dvojice, ki prihajajo z letali, da bi ne izgubile nobene minute, so poskrbeli. Na letališču v Phoenixu so uredili »poročno kapelo« nalašč za zaljubljen parčke, ki se tam lahko poroče, med tem ko si letalo obnavlja zalogo kuriva. Vsa procedura ne traja več nego 5 do 6 minut. Potem ni čudno, da mnogi ameriški zakoni tudi ne trajajo dosti dlje...

Bombni učinek v Viborgu

Posnetek hiše v Viborgu, ki so jo sovjetske bombe porušile več nego do polovice

Byrd na Južnem tečaju

Byrdova antarktična odprava poroča, da plove njena matična ladja »Bear« v pasu skladnega ledu zapadno od Rossove pregrade. V Mali Ameriki, slovitem Byrdovem stalnem taborišču v Antarktidi, so postavili na kopno 33 mož, ki naj bi v naslednjih 14 mesecih preiskali notranjost dežele. »Bear« sam pa bo v oddaljenosti kakšnih 1000 milj osnoval drugo taborišče, iz katerega naj bi raziskovali nove predele antarktične celine. Admiral Byrd je na krovu »Beara«. Motorna ladja »North Star« je na poti do Valparaisa, kjer se bo založila z novimi zalogami.

Smrt Edvarda Fuchsa

V starosti 70 let je umrl v Parizu avtor svetovnoznane »Zgodovine pravov« (Sittengeschichte) Eduard Fuchs. Njegovo delo, ki sestoji iz treh knjig in iz treh dopolnilnih del, se nahaja večinoma v strokovnih knjižnicah in v lasti zasebnih učenjakov ter ljubiteljev umetnosti. Fuchs pa ni bil samo kulturni zgodovinar, bil je tudi lastnik največje zbirke Daumierjevih originalnih risb. Te risbe so mu omogočile, da je preživel večer svojega življenja v Parizu in da ni občutil tegobe bede, ki tare druge emigrante.

7000 uniform

ameriškega zbiratelja

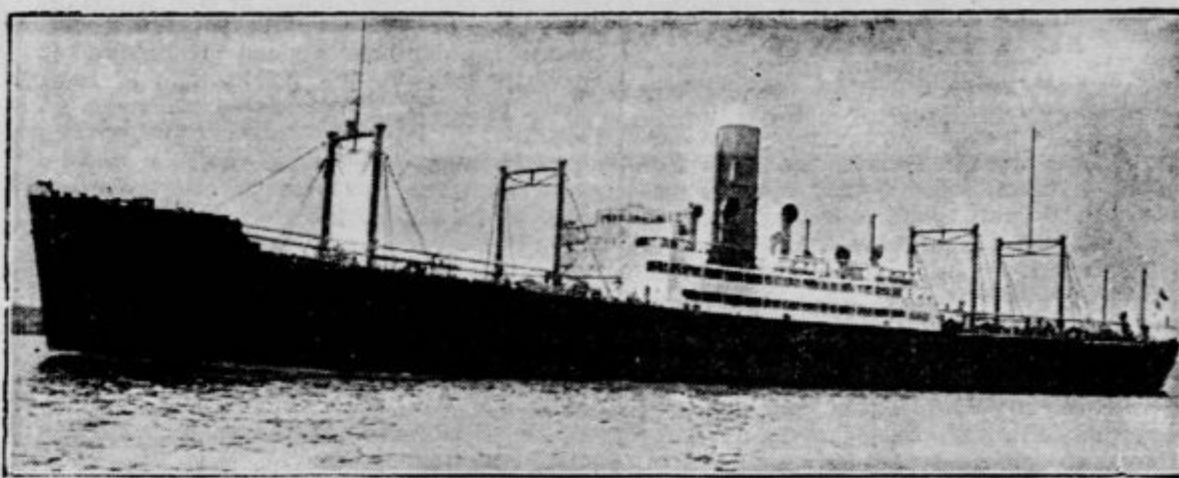
Mr. Garner iz New Yorka zbira že več let različne uniforme. Doslej je spravil skupaj 7000 različnih uniform, katere je prodal nekemu amerišemu milijonarju za tri in pol milijona naše veljave.

Jeklene kabine na angleških ladjah

Anglija je oborožila svoje trgovinske ladje ne samo s topovi proti sovražnim napadom, ampak jih je tudi opremila s posebnimi jeklenimi kabinami za kapitane

Rotopljenja tovorna ladja

Angleži so izgubili v pomorski vojni prošil teden eno svojih najmodernejših transportnih ladij »Beaveburm«, ki je bila na poti iz Kanade na Angliško

Anglija v snežnem viharju

Blizzard, kakršnega ne pomnijo že od konca preteklega stoletja

Angleška cenzura je šele sedaj dovolila objaviti podrobnosti o silnem snežnem viharju, ki je divjal pred dnevi preko vse dežele in kakršnega tam ne pomnijo že od konca preteklega stoletja. Posebno težko so bile prizadete železnice. Sneg je zamedel 2400 km prog, zakril popolnoma desetine vlakov in povzročil do 5 m visoke zamete.

Železniške uprave so morale postaviti v službo 314 snežnih plugov, da so očistili proge. Najslabše je bilo pri Beattocku na zapadni obali, kjer je istočasno zamedlo šest osebnih in tri tovorne vlake. Na stotine vojakov in železničarjev je moralo kopati po več ur z dveh strani, da so izkopali vlake in ljudi v njih.

Ob angleško-škotski meji je bila večina mest blokirana, stotine vasi so bile odrezane od vsakega dovoza živil in premoga. Poedine vojaške oddelke na škotskem so morali s pomočjo letal zalagati z živežem.

Ce še ne veš, zdaj izveš:

da je finska naselbina Summa izbrisana z zemlje. V teku sovjetskih napadov so bile vse hiše porušene in kraj je danes spremenjen samo še v kup razvalin;

da je bil bivši finski odpravnik poslov v Moskvi Vereker imenovan za poslanika finske republike pri londonski vladi;

da se tudi v Rumuniji na kmetih čuti veliko pomanjkanje petroleja.

da so v češko-moravskem protektoratu prišli v obtok bankovci po 5 Kč in po 1 Kč. Bankovci nosijo napis CSR, ker so bili pripravljeni že pred več nego letom dni;

da je umrl bivši ameriški poslanik v Berlinu Dodd. Po poklicu je bil zgodovinar in je učakal 70 let;

da je lastnik neke trgovine v Filadelfiji v bližini visokega spomenika zavaroval svoje podjetje proti »nožnosti«, da bi mu spomenik porušil trgovino;

da imajo v Ameriki rdečelaske svoje društvo, ki ščiti njih koristi;

da je ameriški Rdeči križ poslal na Poljsko 350 sodov ribjega olja, ki ga bodo razdelili med poljsko prebivalstvo;

da se vrši te dni v Franciji popis vseh oseb moškega spola od 14. do 17. leta;

da traja morska vožnja od Stockholma do Tallina zaradi zaledenega morja zdaj celih osem dni;

da je obhajal duhovnik Silvestro Natalia v Chietiju te dni svoj 100. rojstni dan, obenem pa je imel svojo demantno mašo. Papaz mu je ob tej priložnosti podelil svoj poseben blagoslov;

da so našli v San Andresu v Columbiji zlat zaklad starih novcev, ki ga cenijo na 300 milijonov dolarjev;

da je našel neki kočijaž v Santi Margheriti Ligure biserno ogrlico neke Američanke, vredno milijon lir. Najdbo je po policiji izročil lastnici v San Remu in je prejel za to odgovarjajočo nagrado;

da je švicarska vlada izgnala bivšega sovjetskega tajnika pri Društvu narodov, Sokolina. Zapustiti mora švicarsko ozemlje še ta mesec;

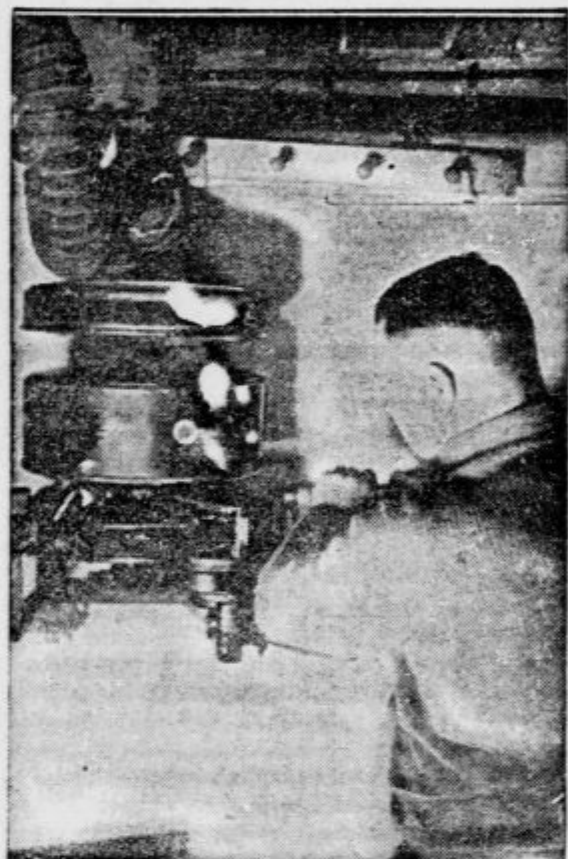
da ima švicarski general pravico, drediti evakuacijo prebivalstva iz vseh krajev, ki se mu zdijo potrebni za vojaško obrambo države;

da morajo škotski otroci na Dunaju zbirati kosti in jih prinesiti vsak teden na dolečen dan v šolo.

Nemški inženirji pozvani iz Turčije domov

Turška vlada v Ankari je pozvala okoli sto nemških inženirjev in tehnikov, ki so bili zaposleni pri gradnji dveh podmornic za turško mornarico, naj v teku 48 ur zapustijo turško državno ozemlje. Delo bodo nadaljevali zdaj z domačimi močmi.

Prezračevanje betonskih utrd

V betonskih utrdah Siegfriedove obrambne črte imajo posebne priprave za prezračevanje, ki dovajajo vojakom svežega zraka. Slika nam kaže takšno pripravo v obratu

A NEKDOTA

Ko je pesnik grof Platen v Erlangenu študiral, je nekoč zavoljo nekega drugega perzijskega slovarja zašel v dolg.

»Veš kaj, popij pač vsak dan merico piva manj,« mu je svetoval njegov prijatelj Döderlein.

Pesnik, ki so mu bili vsi robati užiti zoprni, je odgovoril nevoljno:

»Saj vendar veš, da ne pijem piva!«

Nato Döderlein z razoročljivo logiko: »Ali ti nisem vedno pravil, da pij pivo, Platen? Če bi ga pil, bi svoj slovar sedaj lahko plačal!«

VSAK DAN ENA

»Mojster, ali ste prepričani, da se bova na »način prej naučila smučanja?« (»Marc Aurelio«)

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Če si plačan, izgini!« je rekel on Juan. »Spravi se!...«

Bel-Argent je pokimal, stopil h Klotarju de Ponthusu in se mu globoko priklonil.

»Gospod Ponthuški,« je dejal, »jaz sem eden tistih dveh malopridnežev, ki sta vas pred blizu tremi tedni napadla v tej hiši...«

»Spoznam te,« je rekel Klotar. »Kaj hočeš?«

»Povedati vam, da vas nisem sunil jaz! Pod milim nebom bi bil mogel storiti kaj takega, izra hrbta pa nikoli! Poterite, gospod Žan Poterne vam je zadal rano, ki naj bi vas bila ubila in ki ste jo tako hitro preboleli! Videti je, da imate dušo prikovano k telesu.«

»In kaj dela tvoj malopridni pajdaš?«

»Mrtev je, gospod. Ta španski plemič ga je po vseh predpisih poslal na oni svet.«

»Prav. Torej lahko greš.«

»Ne, gospod. Še nekaj vam imam povedati. S tem, da vam je poizkusil upihiti luč življenja, je Žan Poterne storil svojo dolžnost kot poštenjak...«

»Pošten nepoštenjak, si hotel reči. Kakšno dolžnost?«

»Vraga, saj je bil najet, da vas ubije!«

»Najet? Od koga?« je osupnil Klotar, ki si tolikšne hudobije ni mogel zamisliti.

36

»Od koga?« je ponovil Bel-Argent. »Povem vam, gospod de Ponthus. Povem vam...«

Bel-Argent je padel na kolena in nadaljeval:

»Usmilite se me, gospod. Življenje, ki ga živim, mi ni po duši. Prežati na popotnike in napadati ljudi, ki mi niso storili nič zalega, me je vedno navdajalo s studom, ki ga ne more nič več premagovati. Ne morem več, gospod de Ponthus! Zdaj, ko je Poterne mrtev, sem prost. Ta me je držal, gospod, pretepal me je. Rad bi postal svobodan kakor vsi drugi ljudje; in kadar ne bom imel kaj jesti, se mi tisti kruh vsaj ne bo zdel krvav in grenak...«

»Kako se ti more zdeti kruh, ki ga ne boš imel, krvav in grenak?« je porogljivo vprašal Corentin in sklonil svojo čaplasto postavo nad klatežem.

Bel-Argent je vstal, hladno premeril Corentina in rekel:

»Glavo stavim, da ni pravil!«

Jakomin je pobledel, zaripnil, si srdito poškilil na nos in zavpil:

»Tak kdo? Kdo ni pravi, te vprašam?«

Bel-Argent mu je obrnil hrbet.

»Gospod Ponthuški,« je dejal, »vi me lahko rešite vsega tega krvavega gorja. Vi lahko napravite iz mene človeka, kakaj v obeh vam berem, da vam ne manjka ne poguma ne dobrote.«

»Rade volje,« je rekel Ponthus, ki mu je šel siromakov obup do živga. »Samo kako?«

»S tem, da me vzamete v službo. Zvest vam bom v dobrih in slabih dneh.«

»Posebno v dobrih,« je rekel Corentin.

»Žile si odprem za vas, kadar boste v nevarnosti,« je nadaljeval Bel-Argent.

»Se rajši boš pa lizal ostanke v steklenicah,« je dejal Corentin.

Bel-Argent se je obrnil k nasprotniku:

»Zdaj vem: papirnat je!«

»Kdo, gromska strela? Kdo?« je vzkripl Corentin in zaripnil kakor rak.

»Nu, dovolj,« je rekel Klotar de Ponthus. »Bel-Argent, sprejem te v službo. Bodi priden in zvest, pa bom skušal napraviti iz tebe človeka, kakaj zdi se mi, da še nisi docela pokvarjen. Toda povedati mi moraš ime tistega, ki mi streže po življenju in plačuje mojo kri, ko sam nima poguma, da bi mi stopil nasproti.«

»Povem vam ga, gospod, ko pride trenutek. Za zdaj se vam samo iz srca zahvalim. Ne, nisem docela pokvarjen, dokazal vam bom, da ne...«

»Ho, ho,« je dejal Corentin, »to se bo kmalu videlo...«

»Kaj sebo videlo?«

»Kakšno srce imaš v prsih. Če ga želiš pokazati, ti rad pomagam.«

»Jaz bom pa tebi pomagal, da si odrežeš...« je začel Bel-Argent.

»Kaj?« je zatulil Corentin.

»Šele tedaj bom verjel, da je pravi, ko ti ga odrežem in nasadim na bodalo. Vse dotlej bom prepričan, da je iz papirja!«

To reki se je Bel-Argent ponosno vstopil tri korake za novega gospodarja.

V tem je Corentin obvezal Juanu Tenoriju roko

in dejal:

»V treh dneh bo zaceljena, gospod. Ali ne bi bil trenutek primeren, da se premislite in se vrnete v Seviljo?«

Don Juan je že nekaj minut iskal načina, kako bi častno zapustil priznornico. Ko je slišal služnikovo vprašanje, je kot dovršen igralec s svojim najboljšim presunjenim glasom vzkliknil:

»Ne, Jakomin, vrl sluga mojega pokojnega očeta! Ne vrnem se v Seviljo! Tja pojdem, kamor me kliče usoda. Za ljubeznijo, čeprav v smrt. Žive duše ne bom imel razen tebe, da mi zatisneš oči...«

Pri teh besedah so se mu ulile solze...

Ihté je krenil proti vratom, vedoč, da tako ni smešen, ampak ganljiv. Odhajal je, ne premaganec v dvoboju, temveč premaganec v ljubezni...

Čez trenutek je Klotar Ponthuški začel s ceste topot dveh konj: Juan Tenorio in Jakomin Corentin sta dirjala proti severu... v Pariz!

Tedaj je stopil k Leonori in se priklonil, molče, s tisto plahostjo, ki ga je delala tako mikavnega. Ko se je vzravnil, so se njune oči srečale. Nekaj trenutkov mu je zrla v obraz, kakor da mu izkuša pretehtati dušo.

»Gospod Ponthuški,« je izpregovorila, »plemiču, kakšen ste vi, se z besedami ne morem dovolj zahvaliti, a verjemite, da me je vaš nastop globoko ganil. Molila bom za vas, in če me bo oče vprašal, kako sem se upala sama na to dolgo pot, mu po-rečem, da sem prav storila, ker je Bog v svoji milosti poslal vas na mojo pot...«

Prvi odmevi pobude JNS

Radikali in demokrati v načelu sprejemajo predloge JNS za tesnejše sodelovanje opozicije

Beograjski listi posvečajo predlogu Jugoslovenske nacionalne stranke za tesnejše sodelovanje celokupne opozicije veliko pozornost ter objavljajo že tudi prve izjave predstavnikov radikalne in demokratiške stranke. Pod velikim naslovom »G. Trifunović smatra, da je potrebno zbiranje političnih sil, zato bodo radikalni vzeli predlog JNS v pretezo«, poroča »Politika«, da so novinarji v Nišu vprašali g. Trifunovića, ko se je vrnil s svoje konference s predsednikom stranke G. Stanojevićem, kaj misli o predlogu JNS. G. Trifunović je odgovoril: »Da, pri meni so bili g. Banjanin, dr. Andjelinović in dr. Kramer in so izrazili svoje mišljenje ter željo za ožjim sodelovanjem opozicijskih strank. Vsi smatramo, da je potrebno zbiranje političnih sil in ne njihovo razbijanje. Zato bomo vsa stališča premostrili.«

V nedeljski številki poroča »Politika«, da bodo kompetentni forumi demokratiške in radikalne stranke sklepali o predlogu JNS. Odločitve pa ne bo še tako hitro. Znano je, da se med predsednikom vlade Cvetkovićem in šefom radikalne stranke vodijo diskretni razgovori o zbiranju vseh radikalov. Dokler ti razgovori ne bodo končani, radikalni ne bodo pristopili k razpravi o predlogu, ki so prišli s strani JNS.

Član izvršnega odbora demokratiške stranke g. Milan Grol je dal o predlogu JNS obširno načelno izjavo beograjskim listom. G. Kramer, Banjanin in Andjelinović so sprožili izmenjavno misli o opozicijskim strankami, s katerimi so sodelovali pri decembrskih volitvah 1. 1938. Ta izmenjava misli se nanaša na situacijo, na stališča opozicijskih strank in na njihovo sodelovanje. V tem pogledu so podali tudi formalen predlog. »Z njimi smo se razgovarjali gg. Boža Marković, Božidar Vla-

jić in jaz. Seveda ne moremo še ničesar meritornega reči, dokler stvari ne obravnavamo z g. Davidovićem in glavnem odboru. Za sedaj lahko rečemo samo eno: Dejstvo, da je JNS sprejela narodni sporazum in da je to osnovno narodno in državno vprašanje bistvenega pomena, odklanja v veliki meri druga politična merila v odnosu med političnimi skupinami. Čudi sama zbiranja trojice delegatov gg. Banjanina, Kramera in Andjelinovića dokazuje, kaj je danes glavna stvar in kateri motivi morajo biti odločilni.«

»Danes — je nadaljeval g. Grol — ko se konkretno postavlja zahteva po koncentraciji kot osnovi za vlado, se dosledno postavlja seveda tudi koncentracija kot osnovi za opozicijo. Načelo sile na eni strani nalaga uveljavitev sile na drugi strani. Demokratiška stranka je že pred mesecem razpravljala o teh stvareh. Takrat je bilo izraženo mišljenje, da bi bil znak velike lahkomiselnosti in nevednosti političnih strank, če bi v današnjih prilikah šle v volitve izključno v težnji, da za sebe dobijo čim večje število mandatov. Danes želi narod jasne in visoko dvignjene načelne in moralne zastave. Volitci se ne vežejo več na strankarske odpadnike. Danes je na vrsti zbiranje v načelno izgrajenih okvirih. Tehnični sporazum za stranke opozicije v volilnih okrožjih ni težak. Toda enostavna koalicijska kot način skupnega nastopa pri volitvah ni dovoljna.

V tem pogledu je bila izmenjava misli z delegati JNS posebno koristna. Razvoj na najbolj občutnih točkah nacionalnega terena zahteva zbiranje in vzporeditev političnih sil, kar že samo po sebi prinaša pomirjenje in ojačenje vere, da se bodo vsa naša tako težka vprašanja ipak obvladala na razumen način.

Skupina bivšega bana dr. Puca

V Ljubljani obstoja še iz prejšnjih političnih časov mala radikalna skupina, ki jo vodi bivši minister dr. Niko Zupanić. Ta skupina je ostala ves čas v tesni zvezi z glavnim odborom Narodno radikalne stranke. V zadnjem času je bivši petomajski ban dr. Puc v obliki posebnega političnega društva »Slovenska beseda« ustanovil skupino, ki je nekaj časa poskušala najti stike s takratnim šefom JRZ dr. Milanom Stojadinovićem. Pozneje se je ta družba predstavljala kot skupina Narodno radikalne stranke. Njeno glasilko »Slovenska beseda« je bilo ustavljeno, tik pred decembrskimi volitvami pa je zopet dobilo dovoljenje, da izhaja in je začelo srdito borbo proti opoziciji v Sloveniji. Iz tega kroga so bili zlasti proti JNS razširjeni razni pamfleti.

Za volitve so dr. Puc in tovarši izdali parolo abstinence. Glavni odbor Narodno radikalne stranke je smatral, da so s tem pretrgali vsako zvezo s stranko. Nekaj časa je potem društvo »Slovenska beseda« poudarjalo svoje nestransko. Ko pa je vstopil v vlado dr. Laza Marković si je skupina dr. Puca dala obeležje njegove skupine. Toda medtem so se med dr. Mar-

kovićem in glavnim odborom NRS nasprotstva zaostila ter je glavni odbor proglasil, da dr. Markovića ne smatra več za svojega člana. Ko je nedavno dr. Marković sklical v Beogradu znano konferenco in sestavil svoj posebni akcijski odbor je dal izvoliti v ta odbor tudi predstavnike dr. Pučove skupine. Toda ti so podali v časopisu izjavo, da te funkcije ne sprejmejo.

Ko se je zadnje čase pokazalo, da stopa Glavni odbor Narodno radikalne stranke močno v ospredje, je dr. Pučova skupina zopet odkrila svoje staro radikalno srce. V februarški številki »Slovenske besede« so z debelimi črkami objavili poseben članek g. Miše Trifunovića v katerem so samo pozabili odstaviti, da je — ponatujen iz božične številke »Politike«. Objavili so tudi fotografijo gg. Ace Stanojevića in Miše Trifunovića, s posebnim inseratom pa so vzeli v svoje roke vpisovanje odločkov. To nalogo so izročili poslovnemu oddelku »Slovenske besede«, njenemu upravitelju.

Sedaj javljajo, da je odpravil dr. Puc v Beograd »na konferenco z glavnim odborom, da pretresa vprašanje radikalne stranke v Sloveniji.«

Beležke

Pogajanja med radikali

Včeraj se je vrnil iz Niša v Beograd prvi podpredsednik glavnega odbora NRS g. Miša Trifunović. V Nišu je imel ponovne sestanke s predsednikom stranke g. Ace Stanojevićem. Vest, da se je z g. Stanojevićem sestel tudi predsednik vlade g. Cvetković, ni bila točna. G. Cvetković se je po banovinski konferenci JRZ za mozaiko banovino vrnil v Beograd.

Pač pa je bil predsednik Cvetković pri Ace Stanojeviću pretekli terek in mu je, kakor smo že takrat poročali, predložil glede akcije za združitev radikalov nove predloge. Ace Stanojević ga je takrat naprosil, naj pokaže te predloge pisмено, nakar bo glavni odbor NRS o njih razpravljal. Izgleda, da se to še ni zgodilo. V političnih krogih zatrjujejo, da so imeli sobotni in nedeljski sestanki gg. Stanojevića in Trifunovića odločilen pomen in da je treba v najkrajšem času računati z razčiščenjem odnosov med glavnim odborom in g. Cvetkovićem.

Prosvetni minister

v Ljubljani

Včeraj se je mudil v Ljubljani minister prosvete g. Boža Maksimović, prišel je po svojo rodbino, ki je bivala nekaj časa na Gorenjskem. V Ljubljani je bil minister Maksimović sestel z dr. Korošcem. Popoldne je obiskal bana dr. Natlačena ter je sprejel tudi rektorja univerze dr. Slavica in dekana medicinske fakultete dr. Kanskega. Minister prenočuje v Ljubljani in se bo vrnil v Beograd z brzovlakom ob 5. zjutraj.

Priprave

za finančni sporazum

Iz Beograda poročajo, da se je včeraj vrnil tja iz Zagreba finančni minister dr. Šutej. Z njim sta prispela ban dr. Šubašić in podban dr. Krbek. Smatra se, da je njun prihod v zvezi s pripravami za izvedbo hrvatsko-srbskega sporazuma tudi na finančnem polju, ker nastopi s prvim aprilom novo finančno leto.

Nov član državnega sveta

Kakor poročajo iz Beograda je bil postavljen za člana državnega sveta (najvišjega upravnega sodišča) član vodstva JRZ in bivši narodni poslanec odvnetnik dr. Andrej Vebler. Novemu državnemu svetniku so bila v službeno dobo všteta vsa njegova konceptualna in advokatska leta.

Izjave ministra dr. Kreka

V nedeljo je govoril na shodu JRZ na Jesenicah minister dr. Miha Krek. Ostro je nastopil proti vestem o krizi v JRZ ter jih je označil za izmišljene in zlobne, ki imajo edini namen zanesiti med pristaje JRZ zmedenost in vzmirjenje. Dejal je, da se te vesti širijo iz znane levčarske kuhinje v Beogradu. O krizi ali celo likvidaciji JRZ ni govora. Nasprotno, stranka se potrudila in odkritosrčno trudi, da čim bolj

ke v Jugoslaviji. List pravi, da bo hudo imeti socialisti svojo stranko za vso državo, vendar pa bo imela pokrajinske sekcije s primerno avtonomijo. Socialistično glasilko potem nadaljuje:

»Delavstvo nima interesa, da bi se delavske socialne ustanove, delavske organizacije in delavske socialistične stranke uklepale v pretesne okove samouprav, ker delavstvo kot neimoviti razred v vsaj državi direktno na tem ni zainteresirano in niti ne bi bilo zanj ugodno, če bi se moralo potem z vsako samoupravo posebej boriti za svoje pravice in svobode. Politični in socialni boj bi bil v tem primeru mnogo težji, ker bi se moral v vsakem področju boriti s posebno reakcijo. Ne trdimo, da bo tako, mogoče pa je. Zaradi tega smo proti manj, da se mora vse podeliti in razkosati, tudi to, kar je v ingerenci delavcev in nameščencev.«

Narodne manjšine

v Vojvodini stopile v JRZ

V nedeljo je bila v Novem Sadu seja banovinskega odbora JRZ za dunavsko banovino. Navzočna sta bila tudi ministra Bešlić in Tomić. Na koncu razprave sprejeta resolucija izraža zaupanje in priznanje politiki JRZ in posebej še politiki njegovega predsednika Dragiša Cvetkovića. Gosp. Cvetkoviću zagotavlja resolucija nemajno zvestobo pristavev JRZ ter ga poziva, naj nadaljuje svojo politiko.

Na seji je bilo tudi objavljeno, da so službeno vstopili v JRZ pripadniki nemške, madžarske in rumunske narodne manjšine v Vojvodini. Banovinski odbor je bil zaradi tega izpolnjen in so bili vanj izvoljeni Nemca Maks Kek za podpredsednika in Vilhelm Scholz za tajnika, Madžara dr. Imre Varady za podpredsednika in Mesaró Kessený za tajnika ter Rumun Nikola Meda tudi za tajnika.

„Hrvatska straža“

v novih rokah

Poročali smo nedavno, da so nastali v Zagrebu nekaki nesporazumi med hrvatskim episkopatom in izdajatelji znanega dnevnika »Hrvatske straže« pod vodstvom kanonika dr. Janka Simraka. Po zagrebških listih so se v tej zvezi pojavljale tudi vesti, da bodo hrvatski škofi začeli izdajati nov katoliški informativni dnevnik. Sedaj poročajo iz Zagreba, da je bil dosežen sporazum, po katerem bo »Hrvatska straža« v bodoče izhajala pod direktnim nadzorstvom episkopata. Kanonik dr. Simrak, ki je bil doslej vsemožni šef lista, pa bo odšel za eno leto v Rim.

Sovjetsko zlato

za newyorško banko

Iz San Franciska v Ameriki poročajo, da je pred dnevi prispela v tamkašnjo luko sovjetska ladja »Krim«, ki je pripeljala s seboj zlato v vrednosti 5,5 milijona dolarjev (270 milijonov dinarjev). Kakor zatrjujejo v newyorških finančnih krogih, bo to sovjetsko zlato deponirano v neki newyorški banki in bo služilo za plačevanje ruskih vojnih nakupov v Združenih državah.

Volčja nadloga

Split, 12. febr. o. Iz Livna poročajo, da so se po okoliških vaseh pojavili čeli tropi izstradanih volkov, ki napadajo ljudi in živino. V pretekli noči je trop volkov napadel stajo seljaka Ivana Buče v selu Počani. Volkovi so raztrgali štiri ovce in ovcarske pse. Na lajanje psov so prihiteli ljudje in šele po daljši borbi so volkove pregnali.

Banjaluka, 12. febr. o. Po deževnih dneh preteklega tedna je zavladal včeraj zopet oster mraz in je začelo znova snežiti. Temperatura je padla na 10 stopinj pod ničlo. V Bosanski krajini so vse reke zamrzile. Volkovi so znova pritiskali s planin v doline. Včeraj je sestradan volk napadel hišo seljaka Boža Lajića v selu Starčevići. Lajić je baš sedel z ženo in otrokom pri koslu, ko je vdrl volk v sobo. Žena je naglo pograbila dete in se rešila s skokom skozi okno. Mož pa je zagrabil sekuro in začel udrihati po volku. Sestradana zver se tudi sekire ni ustrašila in je besno napadala Lajića. Šele po daljši borbi, v kateri je dobil Lajić več nevarnih ran, se mu je posrečilo volka ubiti.

Izredni občni zbor

Sokola na Viču

Sinoči je bil v dvorani Sokolskega doma izredni občni zbor Sokola na Viču pri Ljubljani. Občni zbor je bil v stvari nadaljevanje rednega občnega zbora, ki je bil pred dnevi in ki ni izčrpal dnevnega reda.

Na sinočnem zborovanju je bila soglasno v sklopu nespremenjenih oblik zopet izvoljena dosedanja uprava, z dosedanjim starostar g. Pavlom Borštnikom na čelu. Skupščina je tudi soglasno in z ogorčenjem obsodila povsem neutemeljeni in izmišljeni napad, ki je izšel proti viškemu Sokolu v zadnji številki »Slovenske besede«.

Umor orožnika

v Spodnji Hudinji

Domneva, da je morilec znani razbojnik Josip Hace

Celje, 12. februarja

V Spodnji Hudinji pri Celju se je pripetil nocoj umor, ki je izzval med prebivalstvom veliko razburjenje in to temboji, ker obstoja vsa verjetnost, da je morilec znani razbojnik Josip Hace. Zrtv umora je postal orožniški podnarednik Ivan Meden.

Nocoj okrog 18.45 sta orožniški podnarednik Ivan Meden in kaplar Fran Mavko zasledovala neznanega moškega, ki je bil osumljen tatvine kolesa. Sled je vodila v Spodnjo Hudinjo k hiši Andreja Glušića, v kateri ima pekovski mojster Avgust Belcer svojo pekarno. V kletnem stanovanju te hiše stanujeta dva dalmatinska krošnjarja. Ko sta orožnika opazila, da je krenil zasledovati neznanec v to hišo, se je postavil kaplar Mavko pod oknom na cesti, dočim je podnarednik Meden stopil okrog hiše, da bi pogledal za neznanec. Opazil ga je v sobi obeh dalmatinskih krošnjarjev ter je

stopil za njim. Ko ga je vprašal, kdo je, mu je neznanec odgovoril:

— Ja sam Dalmatinac.

V naslednjem trenutku je neznanec ugasnil svečo in v temi oddal proti orožniškemu podnaredniku Medenu šest strelcev iz revolverja kalibra 9 mm. Več krogel je zadelo podnarednika Medena v prsi, tako da se je na mestu zgrudil v krvi. Na strele je takoj priskočil kaplar Mavko in oddal iz svoje službene puške več strelcev proti neznanu, ki pa je v tem trenutku že razbil šipo na malem oknu in pobežnil skozi okno na cesto. Očitno je zadet, ker so v snegu krvavi sledovi. Kaplar Mavko je še skočil za njim in oddal še več strelcev, vendar pa ga ni zadel in je neznanec pobežnil. Kaplarja Mavka je ena krogla opazila tik pod desnim očesom.

Morilec je pustil v sobi svojo klobuk in aktovko, v kateri je bilo nekaj ženskega perila, brivski aparat in razne drobnarije.

Na pomoč so bili pozvani tatjaki selštvalci, ki so smrtno ranjenega podnarednika Medena prepeljali v celjsko bolnišnico. Žal je Meden že med prevozom podlegel poškodbam in so njegovo truplo nato prepeljali v mrtvašnico.

Na kraj zločina je prispela komisija, v kateri so bili orožniški poveljniki major Vindakijević, predstojnik mestne policije Uršič in šef generalnega oddelka celjske policije Zavec. O zločinu so bile nemudoma obveščene vse orožniške postaje.

Kmalu po zločinu se je pojavil na cesti, ki vodi proti Bukovemu Zlaku, neznan morilec. Ko mu je privzlo naproti neki vajoec, ga je prevrnil s kolesa, mu odvzel kolo ter se s njim odpeljal v noč. Vse kaže na to, da gre za zloglasnega razbojnika Josipa Haceta. Oblasti so alarmirale vse orožniške postaje, ki sedaj iščejo razbojnika.

Pokojni orožniški podnarednik Meden je bil zelo vester in sposoben orožnik in je vset o njegovi tragični smrti izrazil splošno sočutje.

SPORT

Prve skakalne tekme na Javorniku

Ob udeležbi 50 tekmovalcev in velikem zanimanju občinstva

Na Javorniku so bile v nedeljo popoldne na novo zgrajeni skakalnici, v katero je marširaj žuljev vložila tudi ljubljanska Ilirija, prve skakalne tekme, na katerih je startalo nič manj kakor 50 tekmovalcev. Za prireditve je vladalo na Javorniku, pa tudi na Jesenicah veliko zanimanje in se je okoli skakalnice zbralo najmanj 400 gledalcev. Prireditve je torej v polni meri dosegla svoj glavni namen, to je, imela je velik propagandni uspeh. Javorniška mladina je že vsa navdušena, kako bo sledila vzgledom nedeljskih velikih in malih mojstrov na smučeh po zraku.

Tekmovalci so bili razdeljeni v tri kategorije, in sicer seniorje, juniorje in mladino.

Med seniorji, kjer jih je startalo 9, je bil prvi Ilirijan Franc Pribošek s 146,7 točke in skokoma na 23,5 in 24 m, naslednja mesta pa so zasedli: 2. Kavalir Vinko (Ilirija) 133,8, 3. Gradskišnik Fedor (SPD Celje) 132, 4. Legat Pavel (I) 129,4, 5. Počočnik Alojz (Smk Ljubljana) 124,6.

V kategoriji juniorjev, kjer je bilo 19 tekmovalcev, je to nedeljo že drugi Iliri-

jan Janko Mežik s 147,2 točke in dvema skokoma na 23 in 23,5 m s precejšnjim nasokom zmagal nad svojim »večnim« rivalom Leonom Bukovnikom, članom Bratstva s Jesenic, ki je mogel s skokoma na 21,5 in 22,5 m zbrati samo 143,1 točke. Naslednja mesta so zasedli: 3. Poldaj Janes (D-Mojstrana) 141,6, 4. Brun Berti (Br.) 137,8, 5. Gregori Leopold (I) 135,8, 6. Kordeš Stane (Br) 135,5, 7. Rožić Janes (I) 132,2 in 8. Javornik Ivo (Lj) 130,7.

Med mladino, kjer je bila konkurenca 22 tekmujočih najhujša, so bili podrobni rezultati naslednji: 1. Dollnar Albin (I) 136,7 (21,5, 22), 2. Urban Kondi (Br) 134,9, 3. Rožić Jože (I) 132,1, 4. Krznarič Pavel (D-M) 131,1, 5. Eriah Franc 130,3, 6. Petrić Janes 128,1, 7. Mežik Jože (vsi trije I) 127,8 in 8. Dovžan Srečko (D-M) 123,8.

Prireditve je trajala dobro uro in pol, vse več pa je bilo treba časa za ureditev skakalnice, ker je sneg v noči od sobote na nedeljo globoko pomrznil in je bilo treba nanesti in stepati precej novega.

Še nekaj odmevov z atletskega zbora

Kako bo v atletiki v bodoče pri nas, bo morala pokazati šele bodočnost

Občni zbor Slovenske atletske zveze, ki je postala naslednica dosedanjega atletskega podsaveza, spada v vrsto novih odločitev, ki jih obsega splošna reorganizacija sporta pri nas. Sedaj smo se nekoliko po silil priliki morali osvojevati kakor drugod tudi že v skoro vseh vrstah sporta. Plodovi teh sprememb so razne nove zveze, ki bodo sedaj same vedrile in oblačile na sportnem nebu Slovenije. Kako se bo v praksi obneslo, vse to je zaenkrat drugo vprašanje in je bolje, da prognoz ne stavljamo preveč rožnato. Pogoj novega življenja bi bila sloga, pa je žal ni povsod, zato ne moremo gledati na vse to presnavljanje kar slepo optimistično. Poročali smo, da je bil parlament slovenskih lahkoatletov doost buren in je trajal skoro ves dan. In vendar se razen ustanovitve zveze, ki se je spremembo pravil enostavno prekrstila iz podsaveza in nekaterih res važnih sklepov ni napravilo bogve kaj pozitivnega za vso atletiko — ko pa so bile debate tako zelo razgnetje in kaj malo načelne.

Geom. Černe bi kot predsednik podsaveza lahko vodil zbor nekoliko bolj avtoritativno, da se ne bi tako dolgo zavleklo. Že samo o poročilu verifikacijskega odbora je trajala debata nad 3 ure, dokler niso priznali med ostalimi pravice glasu tudi suspendiranim klubom Iliriji in mariborskima Maratonu ter Železničarju, ki so sicer poravnali svoje obveznosti, vendar po krivdi stare uprave nekaj prepozno. V tej razpravi je padlo dokaj tudi hudih očitkov na račun dela uprave, predvsem na njeno denarno poslovanje.

Odborniki so svoja poročila dosti zgoštili in so podali sliko razmer v podsavezu pregledno. Vsi so tožili nad slabimi časi,

ko ni nikjer potrebnih sredstev — potreb pa je nešteto.

Tudi k poročilu revizorjev je bilo treba še pojasniti s strani uprave za nekatere ugotovljene nedostatke, zaradi česar je bila tudi predlagana in kasneje sprejeta le razrešnica s pridržkom, da se manjkajoče ali nepopolno uredi in popravi. To je malce nesolidna slika dosedanjega dela — pa pustimo, sedaj je objubljenega, da bo boljše.

S spremembo pravil je dejansko prenehal obstojati podsavez, ki ga je nasledila sedanja zveza kot avtonomna vrhovna organizacija za vso Slovenijo. V njenem prvem odboru žal pogrešamo dokaj znanih preizkušenih imen, ki bi bili sedaj bolj kakor kdaj prej potrebni pri delu. Odbor s predsednikom geom. Černetom na čelu je naslednji: podpreds. Finc, inž. Lah in Cimperman, taj. Zupanić in Roth, blag. Špat, teh. ref. prof. Zorja Fric, gospodar Gaberšek in odborniki: Štok, Vahtar, Gradskišnik, Zorja A., Jeglič, Knez, Kolenc, Corar, inž. Kumar, Beranek, Pleteršek, Dobnik, dr. Jetmar in Natlačena, revizorji pa Sancin D., Hlade, Čampa. Za zastopnike nove zveze v vrhovnem atletskega savezu so bili po bojnem glasovanju z osebnimi replikami izbrani gg. Finc, Pleteršek in Starešina.

Nova uprava je v preostalem delu občnega zbora že prevzela v izvršitev še nekatere več ali manj važne sklepe, tako glede organizacije dela, članarine, nekaterih še spornih vprašanj in podobno. Za službeno glasilko je bilo izbrano za zvezo tudi »Jutro«. Slučajnosti za zaključek že v poznih večernih urah pa je reševal samo še okrnjeni parlament. Da le ne bo ostal takšen tudi pri novem delu!

Sportnikom sveta!

Olimpijska tiskovna služba pri prirediteljskem odboru za XII. olimpiado v Helsinkih je razposlala te dni naslednji poziv vsem sportnikom sveta:

Leta 1938. je bila Finska po mednarodnem olimpijskem odboru poverjena izvedba XII. olimpijskih iger v Helsinkih, v prestolnici republike. Z veseljem je finski narod sprejel to častno nalogo in brez strahu pred žrtvami se je povsod lotil pripravljalnih del. Jeseni 1939. smo v njih predložili že tako daleč, da je bila uspešna izvedba teh iger zagotovljena. Srečni in polni zaupanja smo se pripravljali, da bomo sprejeli sportnike vsega sveta.

Ko je lansko jesen izbruhnila evropska vojna, je bila Finska še zmerom odločena, da bo nadaljevala priprave za olimpijske igre. Bili smo mnenja, da je treba tudi v vojnem času visoko dvigniti idejo olimpijskih iger, ker v znamenju miru in bratstva združuje narode na zemlji. Da, smatrali smo celo za svojo dolžnost, da bi te igre pripravili v trenutku, ko je bil pomen tega ideala največji. Saj smo preko vsega tega kmalu potem, ko smo prejeli mandat za njihovo izvedbo, izbrali naslednje geslo: Olimpijske igre 1940 naj bodo slavje, ki bo v ljudeh in narodih ojačilo željo po medsebojnem razumevanju in ostalo kot ideal miru nad svetom, ki je ves prežet sporov in nezaupanja.

Niti leto dni ni bilo več do mirovne otvoritve tega slavja, ko je boljševisitična Rusija prelomila svojo pogodbo s Finsko ter usmerila svoj neprilicavani in brutalni napad na naš miroljubi narod. Svoje morilske namene je pokazala takoj s tem, da je bombardirala olimpijsko mesto, morila žene in otroke iz strojne in pokazala svoj pravi namen, da hoče našo samostojnost uničiti s krvjo in ognjem.

Finski narod je zdaj v orožju, da bi branil neodvisnost svoje države. Naša prizadevanja iz mirne dobe so stopila v ozadje in vse sile smo zastavili, da bomo ohranili pravico svobode, ono pravico, da bi smeli živeti v svobodni domovini.

Ta mah Finska ne pošilja več nobenih olimpijskih obvestil v svet. Toda prirediteljski odbor se je sestel, da pošlje ta poziv sportnikom vseh držav. Pozivamo sportne tovariše in sportnike v vseh delih sveta, naj se v tem trenutku spomnijo Finske, one dežele, ki ji je bila poverjena izvedba XII. olimpijskih iger, dežele, ki si je z naporom vseh sil prizadevala, da bi to častno nalogo izvršila čim bolje, in ki je bila zida nenadoma napadena od vilesil-brutalno in brez vsake upravičenosti.

Če mislite na Finsko, ne pozabite, da vsa sočutja sveta ni močno dovolj, da bi pomagala narodu v boju proti sili, ki je 50krat večja kakor njegova.

Ali je ta objava prirediteljskega odbora XII. olimpijskih iger zadnja? Na vaa sportniki vsega sveta, je zdaj, ali bo odgovor na to vprašanje pritriljen ali ne! (Poziv so podpisali v imenu prirediteljskega odbora predsednik J. W. Rangell ter trije podpredsedniki.)

Razpis

medkluhske tekme v smuku z mednarodno udeležbo z Meccosovega vrha nad Planico

SK Ilirija priredi v nedeljo dne 18. t. m. medkluhske tekme v smuku z mednarodno udeležbo, in sicer na novo zgrajeni progi z Meccosovega vrha. Dolžina proge 3500 m, višina razlika 580 m. Prijave je treba poslati najkasneje do 17. t. m. na SK Ilirija, Rateče-Planica. Start bo ob 10.30. Dostop na progo ob 100 m skakalnici. Proga za trening je dnevno odprta. Razglasitev rezultatov bo ob 12. v domu SK Ilirija.

Mednarodni konkurenčni dobitje prvi štirje plaštrani častna darila. Najboljši jugoslovenski tekmovalce prejme častno darilo. Obenem bo tudi klubsko prvenstvo v alpski kombinaciji, in sicer, v nedeljo 18. t. m. dopoldne smuk, popoldne ob 15. pa slalom.

Članom drugih klubov je nastop v slalomu izven konkurence dovoljen.

Polovična vožnja je dovoljena na železnihah za udeležence na tekmovanju za državno prvenstvo v statetnem smukem teku 4x10 km, ki bo v okolici Maribora, odnošno pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Omenjena prireditve bo v prireditbi ISSK Maribora v nedeljo 18. t. m.

Medkluhske skakalne tekme v Kamniku. V nedeljo, 18. t. m. ob pol 15. bo SK Kamnik na svoji skakalnici v Kamniku izvedel velike medkluhske skakalne tekme. Na prireditve vabi tekmovalce, opozarja pa nanjo tudi občinstvo.

SK Jadran. Drevi ob 20. obvezen sestanek za vse igralce v klubski sobi gostilne Soklič-Trnovo, Pred Konjunicno. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

SK Ilirija (tajišstvo). Drevi ob 20.30 redna plenarna seja upravnega odbora. — Lahkotatna sekcija. Drevi ob 18.15 v klubskem lokalu nad kavarno Evropo obvezen članski sestanek. Predava g. načelnik prof. Dobovšek o temi: »Priprava lahkoatleta na sezono«. Tajnik.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pri-
stojbino Dtn 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki želijo
služiti. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 12.— Dupli-
ni in ženitve se računajo po Dtn 2.— za vsako besedo, Dtn 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 20.—
Vsi ostali oglasi se računajo po Dtn 1.— za besedo, Dtn 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 17.—

Službo dobi

Šteparico
prvostrano, sprejem.—
Slatnar, Levčeva 8.
3074-1

Natakarico

mlajšo, čedno, znanostjo,
priljubljeno, lahko tudi za-
četnico, po možnosti z zna-
menjem nekaj nemščine, spre-
me boljše gostinje v Ljub-
ljani. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.
3067-1

Postrežnica

dobi mesto. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
309-1

Železostrugarja

smotnega in enega elek-
troarhivca, kateri je obnem-
ključavničar, — sprejem
takoj. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Splošno
strojno ključavničarstvo«.
3064-1

NENAVADNO TENKA,
a kljub temu zadržano zanesljiva!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

GUM-?

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Manjvredne imitacije energično odklonite,
gre za Vaše zdravje!

Prodajalko

bičem za avtomatski buffet
ki zna pripraviti in aran-
žirati miza jedila. Ponudbe
na Josip Smerdel, Sušak.
Priložiti sliko in prepise
spricval.
3051-1

Hišnika

spodobnega, za vrtnarska
dela, sprejem takoj. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.
3085-1

Več pletilcev

kateri bi izvečali na novih
cotton strojih, sprejem
takoj. — Tovarna Vidmar,
Ljubljana, Savije 18.
3086-1

Trgov. pomočnik

starejšo moč, verizirano
v manufakturi in mod-
ni stroji res dobro pro-
dajalko ter poznavalko
blaga sprejem s i.
prilom. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Za
nesljudna moč«.
2992-1

Krojača

samostojnega, samo pro-
vostno moč, ki bi prevzel
v delo žensko konfekcijo,
ižem. Ponudbe na oglasni
odd. Jutra pod šifro »Stal-
no delo ž. k.«
3079-1

Dobro šteparico

sprejem takoj, I. Krnčič,
Bleisova cesta 48.
3081-1

Knjigarniške

pomočnike(ce)
po možnosti z znanjem
enega tujega jezika in
tudi književnosti iščemo.
Ponudbe s prepisi spric-
val ter zahtevki plače
je poslati na knjigarno
P. Pelikan, Beograd, Kr.
Milana ulica 6.
2740-1

Kuvarniško

kuharico
ki je v tej stroki popolno-
ma verzirana, ižem. Poleg
tega mora biti inteligentna,
simpatična, poslušna in
pri delu hitra in čista.
Ponudbe z navedbo višine
mesečne plače kakor tudi
z vsemi ostalimi pogoji, s
točnim naslovom poslati do
25. II. 1940 na ogl. odd.
Jutra pod šifro »Kavarni-
ška kuharica«.
2657-1

Službe išče

Gospodična
s perfektnim znanjem nem-
škega jezika želi službo k
otrokam. Nastop takoj. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.
3061-2

Knjigovodja

- bilancist
z dolgoletno prakso v kre-
ditnih in nabavnih za-
drukah, z znanjem jezika
in vseh pisarniških del, iže
stano zaposlitev. Samo res-
ne ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod šifro »Točen in
zanesljiv«.
3071-2

Poslovodja -

knjigovodja
z odlično prakso, zaupna
sila, izurjen, sposoben tr-
govci, gre z aprilom samo
k dobri firmi. Vprašanja na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Služba v Ljubljani«.
3057-2

Trgovski pomočnik

opremljen z vsem so-
dobnim komfotom nov
tako oddam. Informaci-
je pri hišniku Tyrseva
cesta 47-6.
2938-19

Vajenci (ke)

Učenko
za trgovino na delu
ižem, ki bi pomagala tudi
pri gospodinjstvu. Naslov
vseh poslovalnic Jutra.
3065-44

Kupim

Železne rezervoar-
dobro ohranjene, vsebine
do 4 kub. m kupimo. Po-
nudbe z navedbo oblike na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Rezervoar«.
3076-7

Izpraznite

podstrešja!
Staro železo, kovine, staro
gumo, najboljša plača »Me-
talisa, Gospodstva c. 16.
Telefon 32-88.
3078-7

Auto, moto

Ardie motor 125 cm
skoro nov, z električno
hupo in svetilko, z dvema
izpuhoma ter plačeno tako
za l. 1940 v odličnem sta-
niu, poceni naprodaj, —
Smartinska cesta 16.
3063-10

Pohištvo

Pohištvo
za stanovanje, trgovske
opreme in hotele, dobite
nabavljeno v največji zalogi
pohištva: spalnice, kuhin-
ske opreme, posamezne ome-
re in postelje vseh veliko-
sti žičnih vložkov in mo-
drecov. Sprejemimo vsa na-
ročila po predloženih načr-
tih. Sprejemimo tudi v ra-
čun smrekov in bukov les,
event. ga tudi kupimo. Se
priporočamo »SAVA«, mi-
narstvo Predmiska 32, tr-
govstvo pohištva, Mikloš-
jeva cesta, nasproti sodišča.
3002-12

Kapital

Hranilno knjižico
ali državne vrednostne pa-
pirstva za cca 18.000 din bi
kupil na obroke. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »1000 din mesečno«.
3052-16

Lokali

Prostore
velike, suhe in svetle, z in-
dustrijskim tokom, oddam
za čisto obrt. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
3068-1

Trgovski lokal

opremljen z vsem so-
dobnim komfotom nov
tako oddam. Informaci-
je pri hišniku Tyrseva
cesta 47-6.
2938-19

Posest

Kupim hišo
v okolici Ljubljane za okoli
150.000 din, stanovanjsko
hišo v mestu Ljubljani do
1 milijona din. Posredoval-
ci izključeni. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»O. P.«
3069-20

Stavbno parcelo

za enodružniško vilo v
Ljubljani s 3000 kv. m
ograjene in z drevjem za
sajenega vrta, s krasnim
razgledom, po din 40 za
1 kv. m proda Društvo
hišnih posestnikov, Ljublja-
na, Salendrova 6.
3066-20

Malo posestvo

z gospodarskim poslopjem,
prodam. — Štepančič Jože,
Škofljica.
3058-20

Lep arondiran

vinograd
s cepljenimi trutmi, za-
sajen leta 1922/1923 prodam
z gospodarskim poslopjem,
kletjo, vinsko posodo, letni
pridelek 30 hl in lepo sobo
v Senenih pri Catezu pri
Veliki Loki za 45.000 din.
Poussila dize Michael Oma-
hen v Vidni gori.
2777-20

Stanovanje

oddam
Dvosob. stanovanje
oddam 1. marca, Sv. Križ
71, poleg Kunovarja.
3082-21

Komfortno

stanovanje
krasno, 2 sob s kabineto
in pritlikinami, sončna lega
v centru mesta, oddam 1.
maja. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod šifro »Komfortno
maje«.
3080-21

Sobo odda

Opremljeno sobo
čisto, oddam samo solidni
gospodini. Resljeva 26/II.
desno.
3070-23

Malo sobico

novi opremljeno, poseben
vhod, kopalnica, oddam ta-
koj boljši osebi. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
3062-23

Sostanovanko

sprejem 15. februarja ali
1. marca v enosobno sta-
novanje. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
2556-23

PREMOG

KOKS — DRVA
nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Od Vas

je odvisno,
da imate
ohleko
vedno
kot novo
zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralica — Svetlokalina.

Solčno sobo

čisto, zračno, v centru, s
posebnim vhom, oddam
v Ciril - Metodovi ulici št.
19/I. a. desno, Sv. Jožef.
3056-25

Malo čedno sobico

oddam dvema gospodini-
ma z vso zelo dobro oskrbo
po 550 din mesečno. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.
3060-23

Sobe išče

Sobo
prazno, prijazno, svetlo,
najrajši s prebrano za-
sajen hčerko, ne preda-
leč od centra, išče za ta-
koj ali poznejši čas ve-
liko odsotna, poštna in
mrlja šivilja. Reflektira
samo na stalno sobo. —
Ponudbe na oglas odd.
Jutra pod »Prijazna so-
ba«.
2858-23a

Stroji

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim. —
Ponudbe na: Kregar An-
ton, trgovina, Kamnik.
3072-29

Venecijanko

lesene in železne ali sa-
mo železne dele kupim.
Ponudbe z opisom in
ceno na P. Golja, Pre-
serje pri Ljubljani.
2859-29

Dopisi

Gospodična
z lastnim stanovanjem, želi
spoznati starejšega situir-
nega gospoda, ki bi ji po-
magal kupiti nekaj pohištva.
Dopise na ogl. odd. Jutra
pod »Pomagame«.
3075-24

Ženitve

Gospodična
želi poročiti stalnega usluž-
benca, starega od 25 let na-
prei, vdovci z enim otro-
kom niso izključeni. Slika
začeljena (se vrne) Samo
neanonimne dopise na ogl.
odd. Jutra pod šifro »Po-
mlad 1940«.
3077-2

Informacije

Inteligentno osebo
ki bi mi na detektivski na-
čin pripomogla do nekaj
informacij v Ljubljani
ižem. Honorar po dogo-
voru. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Nenevarnos«.
3055-31

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih
cenah
CERNE juvelir
Ljubljana, Wolfova
ulica

KLISEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE

KLISEJE